

RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

ARREST

van 12 juni 2018 met nummer RvVb/A/1718/0991
in de zaak met rolnummer 1617/RvVb/0380/A

Verzoekende partijen	<ol style="list-style-type: none">1. de heer Jef DHONDT2. de heer Michel CLAEYSENS3. de heer Dirk DE BAETS <p>vertegenwoordigd door advocaten Pieter-Jan DEFOORT en Karolien BEKÉ met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Kasteellaan 141</p>
Verwerende partij	<p>DE GEWESTELIJKE STEDENBOUWKUNDIGE AMBTENAAR van het departement RUIJTE VLAANDEREN, afdeling Oost-Vlaanderen</p> <p>vertegenwoordigd door advocaat Paul AERTS met woonplaatskeuze op het kantoor te 9000 Gent, Coupure 5</p>
Tussenkommende partijen	<ol style="list-style-type: none">1. de nv van publiekrecht INFRABEL vertegenwoordigd door advocaten Donatienne RYCKBORST en Emmanuel RYCKBORST met woonplaatskeuze op het kantoor te 8400 Oostende, E. Beernaertstraat 802. het college van burgemeester en schepenen van de gemeente NEVELE vertegenwoordigd door advocaat Sven VERNAILLEN met woonplaatskeuze op het kantoor te 2018 Antwerpen, Mechelsesteenweg 27

I. BESTREDEN BESLISSING

De verzoekende partijen vorderen met een aangetekende brief van 3 februari 2017 de vernietiging van de beslissing van de verwerende partij van 18 november 2016.

De verwerende partij heeft aan de eerste tussenkommende partij een stedenbouwkundige vergunning verleend onder voorwaarden voor de afschaffing van de overweg 23 door de aanleg van een rondweg rond Hansbeke en een ruime onderdoorgang ter plaatse van overweg 23+ de aanleg van een 3^e en 4^e spoor doortocht Hansbeke (P1206 Aanleg 3^e en 4 spoor tussen Gent en Brugge op de percelen gelegen te 9850 Nevele, Hansbekedorp/ Kapellenstraat/ Melkerijstraat/ Merendreestraat/ Nevelestraat/ Vaartstraat, met als kadastrale omschrijving afdeling 3, sectie A, nummers 12040, 1209Y3, 1209W2, 1280L, 1280N, 1328W8, 1328X8, 1282F, 1282K, 1281H, 1286L, 1286M, 1328D10, 1315E, 1316E, 1316M, 1316N, 1323F, 1205B, 12070, 1212B3, 1212T, 1272S, 1272V, 1274E, 1285G, 1294L, 1292A, 1313C, 1310A, 1308K, 1401E, 14086, 1376A en openbaar domein en afdeling 3, sectie B, nummers: 919X3, 909Y2, 712H, 719D, 719E, 706H,

724N, 917G2, 917L2, 917M2, 917B2, 917C2, 917Z, 916K, 905E, 809H, 909E, 909R2, 909G2, 909W2, 909X2, 883P, 927H, 920M, 920N, 914K, 915E, 915F, 915G, 565C, 566Y, 566R, 576D, 574K, 574L, 581, 580, 578D, 579, 588G, 589E, 612D, 784D, 769D, 770A, 766, 756A, 741A, 740B, 730A, 729C, 728, 727A, 730B/2, 917M2 en openbaar domein.

II. VERLOOP VAN DE RECHTSPLEGING

De eerste tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 24 april 2017 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De tweede tussenkomende partij verzoekt met een aangetekende brief van 25 april 2017 om in de procedure tot vernietiging tussen te komen.

De voorzitter van de Raad laat de tussenkomende partijen met een beschikking van 24 juli 2017 toe in de debatten.

De verwerende partij dient een antwoordnota en het administratief dossier in. De tussenkomende partijen dienen een schriftelijke uiteenzetting in. De verzoekende partij dient een wederantwoordnota in. De verwerende partij dient een laatste nota in. De tussenkomende partijen dienen een laatste schriftelijke uiteenzetting in.

De kamervoorzitter behandelt de vordering tot vernietiging op de openbare zitting van 29 mei 2018.

Advocaat Karolien BEKÉ voert het woord voor de verzoekende partijen.

Advocaat Paul AERTS voert het woord voor de verwerende partij.

Advocaat Annelies GEERTS *loco* advocaat Sven VERNAILLEN voert het woord voor de eerste tussenkomende partij .

Advocaat Donatienne RYCKBOST voert het woord voor de tweede tussenkomende partij .

Het decreet van 4 april 2014 betreffende de organisatie en de rechtspleging van sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (DBRC-decreet) en het besluit van de Vlaamse regering van 16 mei 2014 houdende de rechtspleging voor sommige Vlaamse bestuursrechtscolleges (Procedurebesluit) zijn toegepast.

III. FEITEN

Op 5 september 2012 (datum van de verklaring van volledigheid) dient de eerste tussenkomende partij bij de verwerende partij een aanvraag in voor een stedenbouwkundige vergunning voor *“het afschaffen van overweg 23 door aanleg rondweg Hansbeke en ruime onderdoorgang ter plaatse van overweg 23 en aanleg 3e en 4e spoor doortocht Hansbeke”*.

De percelen zijn, volgens de bestemmingsvoorschriften van het bij koninklijk besluit van 14 september 1977 vastgesteld gewestplan ‘Gentse en Kanaalzone’, gelegen in (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied, woongebied (met culturele, historische en/of esthetische waarde) en woonuitbreidingsgebied, alle met als overdruk reservatie- en erfdiensbaarheidsgebieden.

De percelen zijn eveneens gelegen binnen de grenzen van het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Hansbeke klooster”, goedgekeurd met een besluit van de deputatie van 13 mei 2004, en het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Voorde - Kouterken”, goedgekeurd met een besluit van de deputatie van 9 november 2006.

De percelen zijn niet gelegen in een behoorlijk vergunde, niet-vervallen verkaveling.

Tijdens het openbaar onderzoek, georganiseerd van 14 september tot en met 15 oktober 2012, dienen de verzoekende partijen, samen met anderen, in totaal 66 bezwaarschriften in, er worden ook twee e-mailberichten met bezwaren verzonden.

De Belgian Pipeline Organisation adviseert voorwaardelijk gunstig op 10 september 2012.

Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, afdeling archeologisch patrimonium, adviseert voorwaardelijk gunstig op 21 september 2012.

Het departement Landbouw en Visserij, afdeling Duurzame Landbouwonwikkeling, adviseert voorwaardelijk gunstig op 25 september 2012.

De Dienst Lokaal Waterbeheer van de VMM adviseert voorwaardelijk gunstig op 2 oktober 2012.

Het Agentschap Wegen en Verkeer adviseert voorwaardelijk gunstig op 5 oktober 2012.

De deputatie van de provincieraad van Oost-Vlaanderen adviseert voorwaardelijk gunstig op 15 november 2012.

Het Agentschap voor Natuur en Bos adviseert voorwaardelijk gunstig op 6 december 2012.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen, afdeling erfgoedwaarde, adviseert voorwaardelijk gunstig op 20 december 2012.

De verwerende partij beslist op 21 december 2012 een stedenbouwkundige vergunning te verlenen.

Met een aangetekende brief van 22 februari 2013 stellen de verzoekende partijen juridictioneel beroep in tegen deze beslissing.

De Raad vernietigt de beslissing bij arrest nummer RvVb/A/1516/1344 van 12 juli 2016. De Raad oordeelt:

“ ...

A. Eerste middel

...

Uit de plannen, in het bijzonder het Algemeen plan der werken, deel 1/5, blijkt dat een deel van de werken, in het noorden, buiten het reservatiegebied gesitueerd is. Op dit deel zijn de bestemmingsvoorschriften van het betrokken gewestplan van toepassing, namelijk agrarisch gebied en landschappelijk waardevol agrarisch gebied en de bestemmingsvoorschriften van het BPA zonevrije bedrijven – deel 5.

De verwerende partij omschrijft de ligging, volgens de plannen van aanleg, als volgt:

“Volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977, BVR 28/10/1998) situeren de werken zich op/aan een bestaande spoorlijn en een aan te leggen hoofdverkeersweg met reservatiestrook.”

Verder verwijst de verwerende partij nog naar het gemeentelijk RUP 'Hansbekeklooster' en het gemeentelijk RUP 'Voorde-Kouterken'. Zij verwijst niet naar het BPA zonevreemde bedrijven, noch naar de ligging in het agrarisch gebied en in het landschappelijk waardevol agrarisch gebied.

De tussenkomende partij lijkt overigens niet ernstig te betwisten dat de aanvraag zich ook in een ander bestemmingsgebied bevindt, waar zij stelt: "Het tracé komt grotendeels overeen met de reservatiestrook (...)"

De verwijzing van de tussenkomende partij naar de milieueffectenbeoordeling doet hieraan geen afbreuk. De verwerende partij moet zelf de verenigbaarheid van de aanvraag met de stedenbouwkundige voorschriften onderzoeken, zij heeft in dit geval een gebonden bevoegdheid en geen discretionaire. De Raad merkt bovendien op dat de tussenkomende partij geen a posteriori-motivering kan inroepen ter aanvulling van een op dat punt gebrekkige vergunningsbeslissing.

De Raad stelt vast dat de verwerende partij niet zorgvuldig onderzoekt of de aanvraag in overeenstemming is met alle stedenbouwkundige voorschriften. Het eerste middel is in de aangegeven mate gegrond.

B. Tweede middel

...

Artikel 4.2.19, §1, derde lid VCRO bepaalt dat de voorwaarden die door de vergunningverlenende overheid kunnen worden verbonden aan een vergunning, moeten kunnen worden verwezenlijkt door enig toedoen van de aanvrager.

De bestreden beslissing verleent (onder meer) onder de volgende voorwaarde een stedenbouwkundige vergunning:

" ...

- de voorwaarden waarvan sprake in bijgevoegd advies vanwege Onroerend Erfgoed dd. 20/12/2012.

..."

In het bijgevoegd advies wordt gesteld dat een herwaarderingsplan moet worden opgemaakt. Het wordt niet betwist dat dit herwaarderingsplan niet kan worden opgemaakt door de tussenkomende partij, dit kan enkel door de gemeente Nevele. Het feit dat er een intentieverklaring is van de gemeente Nevele doet hieraan geen afbreuk. Dit toont enkel aan dat de gemeente van plan is om een herwaarderingsplan op te maken, maar dit belet niet dat de opgelegde voorwaarde in strijd is met artikel 4.2.19, §1, derde lid VCRO in de mate dat een voorwaarde wordt toegevoegd die niet kan worden gerealiseerd door de tussenkomende partij.

Het tweede middel is gegrond.

C. Derde middel

...

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen aangeven dat het voorliggend project kan worden ingedeeld in categorie 10 e) van bijlage II bij de Richtlijn 2011/92/EU. Dit heeft tot gevolg dat de vergunningverlenende overheid door een screening dient te bepalen of het

voorliggend project aanleiding kan geven tot aanzienlijke milieueffecten en er, in voorkomend geval, een project-MER dient te worden opgemaakt.

De verwerende partij splitst de voorliggende aanvraag op in de aanleg van de sporen en de aanleg van de rondweg. Zij stelt vervolgens dat voor de spoorlijn in het verleden een project-MER werd opgemaakt waarvoor zij nu een ontheffing heeft gevraagd en heeft gekregen en dat de aanleg van de rondweg niet onder bijlage I, noch onder bijlage II van het MER-besluit valt en er bijgevolg geen screening nodig is.

De tussenkomenende partij sluit zich bij het standpunt van de verwerende partij aan maar stelt dat ondanks het gegeven dat er voor de aanleg van de rondweg geen screening dient te gebeuren, zij toch een milieubeoordeling door onafhankelijke milieupartijen heeft laten maken, waaruit blijkt dat er bij de aanleg van de rondweg geen significante milieueffecten, die de opmaak van een project-MER verantwoorden, aanwezig zijn.

3.

Om te bepalen of een project op grond van Richtlijn 2011/92/EU onderworpen is aan de MER-plicht is het project dat men wil realiseren beslissend. De verschillende activiteiten behorend tot een project dienen als één geheel worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat zij kunnen berokkenen aan mens en milieu. De stedenbouwkundige vergunning, die het voorwerp uitmaakt van de bestreden beslissing, dient bijgevolg in haar geheel te worden beoordeeld.

Los van de vraag of het aangevraagde project, dat volgens het dossier deel uit maakt van de gefaseerde uitbouw van de spoorinfrastructuur op het traject Gent-Sint-Pieters en Brugge waarbij de bestaande spoorlijn wordt ont dubbeld door de aanleg van een derde en vierde spoor om de doorstroming van goederen- en personenvervoer te optimaliseren, al dan niet ressorteert onder bijlage I van de richtlijn 2011/92/EU en van het MER-besluit, spitst de betwisting, zoals deze wordt voorgelegd aan de Raad, zich aldus toe op het al dan niet aanwezig zijn van een MER-screening voor de aanleg van de rondweg.

De Raad stelt vast dat de verwerende partij de rondweg rond Hansbeke als een bijlage III project heeft gekwalificeerd en aldus – vermoedelijk - impliciet verwijst naar omzendbrief “LNE 2011/1”, en meer bepaald de lijst bedoeld onder (3) die is opgenomen in de bijlage bij de omzendbrief. De lijst bedoeld onder (3) is de lijst van bijlage II bij de Richtlijn 2011/92/EU. De bijlage III van het MER-besluit is immers pas toegevoegd door het besluit van 1 maart 2013 en is pas in werking getreden op 25 april 2013.

De argumentatie van de verwerende partij in haar antwoordnota, waarbij zij van oordeel is dat het project noch onder bijlage I, noch onder bijlage II van het MER-besluit valt en bijgevolg sowieso niet MER-plichtig is, stemt niet overeen met de motivering van de bestreden beslissing, waarbij gesteld wordt dat de aanvraag niet MER-plichtig is “tenzij er aanwijzingen zouden zijn dat het project toch ernstigere milieu-effecten zou sorteren, wat evenwel niet blijkt uit de ingewonnen adviezen”.

De Raad stelt vast dat het project in elk geval ressorteert onder artikel 10, e) van bijlage II bij de Richtlijn 2001/92/EU (“aanleg van wegen...”).

Wanneer een project kan worden ingedeeld als een project vermeld op bijlage II dient de vergunningverlenende overheid ervoor te zorgen dat voorafgaandelijk aan de beslissing over de vergunningsaanvraag een screening wordt uitgevoerd, waarbij moet rekening gehouden worden met de selectiecriteria van bijlage III gevoegd bij dezelfde Richtlijn.

De vergunningverlenende overheid moet in de motivering van haar beslissing over de vergunningsaanvraag een duidelijk identificeerbare passage opnemen waaruit op afdoende wijze blijkt dat het project gescreend is. Dit betekent dat in de bestreden beslissing een paragraaf dient te zijn opgenomen waaruit op afdoende wijze blijkt dat het project gescreend is door middel van een toetsing aan de relevante criteria van bijlage II bij het DABM, en waaruit blijkt waarom die screening in voorkomend geval heeft geleid tot de conclusie dat voor het project geen project-MER moet worden opgemaakt.

De bestreden beslissing bevat in dit verband slechts volgende passage:

“ ...

De lange looptijd van het project speelt ook een rol in de perceptie als zou de milieueffectrapportage ontoereikend zijn. Er werd wel degelijk een MER opgemaakt bij de aanvraag van het project in 1998. Aan te stippen valt hierbij dat deze MER de huidige opsplitsing in plan-MER enerzijds en project-MER anderzijds antedateert, en tevens dat het bestaan en conform verklaard zijn van een eerdere MER volgens de vigerende wetgeving de mogelijkheid biedt om een ontheffing te bekomen. Het is niet zo dat zo'n ontheffing quasi volautomatisch wordt verleend, zoals de historie van deze nota ook laat zien. Oorspronkelijk werd de ontheffingsaanvraag op 18/05/2011 ingediend, maar blijkbaar te licht bevonden, aangezien er een 'definitief aangepaste' versie van het verzoek tot ontheffing op 31/01/2012 werd voorgelegd die op 19 april werd ingewilligd.

De omleidingsweg op zich vormt een bijlage-III-project en valt dus buiten de milieueffectrapportageplicht, tenzij er aanwijzingen zouden zijn het project toch ernstigere milieu-effecten zou sorteren, wat evenwel niet blijkt uit de ingewonnen adviezen.

...”

De Raad stelt vast dat de bestreden beslissing niet voldoet aan de vereiste van een duidelijk identificeerbare passage in die beslissing waaruit op afdoende wijze moet blijken dat het project gescreend is aan de relevante criteria en waarom die screening heeft geleid tot de conclusie dat voor het project geen project-MER moet worden opgemaakt.

Een vergunningverlenende overheid kan haar beslissing weliswaar (onder meer) motiveren door verwijzing naar een advies op voorwaarde dat:

- de inhoud van het advies kenbaar is voor de bestuurde;*
- het advies zelf afdoende gemotiveerd is;*
- de inhoud van het advies wordt bijgetreden in de uiteindelijke beslissing;*
- er geen tegenstrijdige adviezen zijn;*
- het advies waarnaar verwezen wordt, voldoet aan de formele en materiële zorgvuldigheidsplicht, namelijk dat het inhoudelijk en naar wijze van totstandkoming zorgvuldig is.*

Los van de inhoud van de adviezen waarop de vergunningverlenende overheid haar beslissing baseert, is helemaal niet duidelijk op grond van welke adviezen de bestreden beslissing tot stand is gekomen. De vergunningverlenende overheid geeft niet aan welke de ingewonnen adviezen zijn waarop ze haar beslissing tot het niet MER-plichtig zijn van het aangevraagde project stoelt.

Bovendien heeft de verwerende partij om onduidelijke redenen de aanleg van de omleidingsweg rond Hansbeke van de rest van het project afgesplitst. Zoals reeds hoger gesteld dienen de verschillende activiteiten behorend tot eenzelfde project samen te worden beoordeeld.

De tussenkomende partij wijst er in haar schriftelijke uiteenzetting overigens zelf op dat de bestreden beslissing niet enkel betrekking heeft op de aanleg van de rondweg, maar dat ook de onderdoorgang en de aanleg van de sporen tot de stedenbouwkundige aanvraag behoren.

De tussenkomende partij en de verwerende partij maken gewag van een MER voor het project opgemaakt en conform verklaard in 1998. Op grond van dit eerder opgestelde MER wordt ontheffing gevraagd voor een onderdeel van huidige projectaanvraag, zijnde de aanleg van een derde en vierde spoorlijn tussen Gent en Brugge – module 2A: Baanvak Landegem – Aalter. Deze ontheffing werd verleend op 3 april 2012.

Onder meer de ondertunneling van de spoorweg als de aanleg van de rondweg werden hierbij volgens de tussenkomende partij, beoordeeld.

De Raad stelt evenwel vast dat de tussenkomende partij slechts een ontheffing heeft gevraagd voor de aanleg van het derde en het vierde spoor en dat er voor de aanleg van de rondweg wordt verwezen naar de milieubeoordeling die als deel 6, milieueffectbeoordeling, bij de vergunningsaanvraag is gevoegd.

De Raad ziet niet in waarom er door de tussenkomende partij enkel een ontheffing wordt gevraagd voor de aanleg van de derde en vierde spoorlijn. Zoals de tussenkomende partij zelf aangeeft, dient het project in haar volledigheid te worden beoordeeld en gezien de aanleg van de rondweg als een van de alternatieven werd behandeld in het reeds bestaande MER kan het standpunt van de verwerende en de tussenkomende partij dat het project niet MER- of screeningsplichtig is, niet worden bijgetreden.

In de mate dat het aangevraagde project kan worden gekwalificeerd als een project behorend tot bijlage II van de Richtlijn 2011/92/EU en van de omzendbrief LNE 2011/1 had de vergunningverlenende overheid in de bestreden beslissing blijk moeten geven van een afdoende eigen beoordeling en motivering waarom het aangevraagde project na screening niet MER-plichtig is, minstens had, in de andere hypothese, ontheffing moeten worden gevraagd. De verwijzing door de tussenkomende partij naar de eigen milieueffectbeoordeling, zoals gevoegd bij de projectaanvraag, doet geen afbreuk aan het ontbreken van een afdoende eigen beoordeling van de MER-(screenings-)plicht door de verwerende partij en kan bijgevolg de gebrekkige bestreden beslissing op dit punt niet verhelpen.

Het derde middel is gegrond.

D. Vierde middel

...

Artikel 16, §1 Decreet Natuurbehoud luidt als volgt:

“In het geval van een vergunningsplichtige activiteit, draagt de bevoegde overheid er zorg voor dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te

leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen”.

De zorgplicht die dit artikel omvat, houdt de verplichting in voor elke vergunningverlenende overheid er voor te zorgen dat door het toelaten van een activiteit geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan, ongeacht de aard of het voorwerp van de vergunning.

Essentieel voor de toepassing van de natuurtoets is het begrip “vermijdbare schade”. De toepassing van de natuurtoets door de vergunningverlenende overheid wordt decretaal gekoppeld aan dit begrip. Dit heeft tot gevolg dat de natuurtoets enkel vereist is ingeval er een risico bestaat op het ontstaan van vermijdbare schade aan natuurwaarden.

Vermijdbare schade moet worden begrepen als schade die de exploitant kan vermijden door het aanpassen van zijn exploitatie, door het nemen van bepaalde voorzorgsmaatregelen, die in de praktijk haalbaar zijn en die niet leiden tot de onwerkbaarheid van de exploitatie.

Om toepassing te maken van de natuurtoets dient geen drempelwaarde wat betreft vermijdbare schade te worden overschreden.

De verwerende partij kan niet gevolgd worden wanneer zij stelt dat de zorgplicht in deze niet van toepassing zou zijn. De vergunningverlenende overheid moet bij een vergunningsplichtige activiteit er altijd zorg voor dragen dat er geen vermijdbare schade wordt veroorzaakt aan de natuur.

Uit de aanvraag van een stedenbouwkundige vergunning door de tussenkomende partij blijkt dat zij zelf aangeeft dat er theoretisch gezien rond de eigenlijke inplantingszone gevolgen op fauna en flora mogelijk zijn. Het risico op vermijdbare schade wordt door de tussenkomende partij de facto zelf aangegeven.

2.

In het kader van de natuurtoets bestaat geen specifieke motiveringsplicht. Het feit dat de vergunningverlenende overheid bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag niet expliciet verwijst naar de natuurtoets maar wel uit de vergunningsbeslissing of de stukken van het administratief dossier blijkt dat er rekening is gehouden met de effecten van de aanvraag op de natuurwaarden, kan in principe volstaan om te voldoen aan de zorgplicht die bestaat in hoofde van de vergunningverlenende overheid. Echter dient er te worden gewezen op de toepassing van de Motiveringswet bij vergunningsbeslissingen.

De artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet stellen:

“Art. 2. De bestuurshandelingen van de besturen bedoeld in artikel 1 moeten uitdrukkelijk worden gemotiveerd.

Art. 3. De opgelegde motivering moet in de akte de juridische en feitelijke overwegingen vermelden die aan de beslissing ten grondslag liggen. Zij moet afdoende zijn.”

De Raad stelt vast dat de bestreden beslissing geen beoordeling bevat omtrent de natuurtoets. Uit de bestreden beslissing valt niet af te leiden of de vergunningverlenende overheid het mogelijks bestaan van vermijdbare schade aan de natuur heeft onderzocht.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen menen, kan de verwerende partij voor wat de formele motiveringsplicht betreft, verwijzen naar het advies van het Agentschap Natuur en Bos, op voorwaarde dat:

- *de inhoud van dit document kenbaar is voor de bestuurde;*
- *dit document zelf afdoende gemotiveerd is;*
- *dit document wordt bijgevalen in de uiteindelijke beslissing;*
- *er geen tegenstrijdige documenten zijn;*
- *het document waar naar verwezen wordt, voldoet aan de formele en materiële zorgvuldigheidsplicht, namelijk dat het inhoudelijk en naar wijze van totstandkoming zorgvuldig is.*

De Raad stelt vast dat het Agentschap Natuur en Bos een summier gunstig advies onder voorwaarden heeft verstrekt. Echter in de bestreden beslissing wordt op geen enkele manier verwezen naar dit advies, noch wordt het advies door de vergunningverlenende overheid bijgetreden.

De formele motiveringsplicht wordt dan ook geschonden doordat de bestreden beslissing zelf geen motivering bevat omtrent de natuurtoets, noch wordt uitdrukkelijk verwezen naar een zorgvuldig advies.

Het middel is gegrond.

...”

De Raad beveelt de verwerende partij een nieuwe beslissing te nemen over de aanvraag van de eerste tussenkomende partij en dit binnen een vervaltermijn van vier maanden te rekenen vanaf de betekening van het arrest, wat gebeurd is met een aangetekende brief van 20 juli 2016.

De eerste tussenkomende partij voegt op 22 september 2016 nog een natuurtoets en een gemotiveerd verzoek voor werken van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact aan het dossier toe.

Tijdens het nieuw openbaar onderzoek, georganiseerd van 24 september 2016 tot 24 oktober 2016 dienen de verzoekende partijen een van de 12 bezwaarschriften in.

De Vlaamse Milieumaatschappij adviseert op 7 oktober 2016 gunstig.

Het Departement Landbouw en Visserij adviseert op 14 oktober 2016 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap voor Natuur en Bos adviseert op 18 oktober 2016 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap Onroerend Erfgoed adviseert op 24 oktober 2016 voorwaardelijk gunstig.

Het Agentschap Wegen en Verkeer adviseert op 25 oktober 2016 voorwaardelijk gunstig.

De tweede tussenkomende partij adviseert op 8 november 2016 gunstig.

De provinciale dienst Integraal Waterbeheer adviseert op 14 november 2016 voorwaardelijk gunstig.

De verwerende partij beslist op 18 november 2016 om een voorwaardelijke stedenbouwkundige vergunning te verlenen aan de eerste tussenkomende partij. Zij beslist als volgt:

“

...

STEDENBOUWKUNDIGE BASISGEGEVENS UIT DE PLANNEN VAN AANLEG / RUIMTELIJKE UITVOERINGSPLANNEN

Ligging volgens de plannen van aanleg + bijhorende voorschriften

De aanvraag is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977) gelegen in een **woongebied met culturele, historische en/of esthetische waarde**.

...

De aanvraag is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977) gelegen in een **reservatiegebied**.

...

De aanvraag is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977) gelegen in een **agrarisch landschappelijk waardevol gebied**.

...

De aanvraag is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977) gelegen in een **agrarisch gebied**.

...

De aanvraag is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977) gelegen in een **woongebied**.

...

De aanvraag is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977) gelegen in een **woonuitbreidingsgebied**.

...

De aanvraag is volgens het gewestplan Gentse en Kanaalzone (KB 14/09/1977) gelegen in een **zone voor spoorwegen**,

...

Een zeer beperkt deel van de aanvraag is gelegen in het goedgekeurd bijzonder plan van aanleg ZONEVREEMDE BEDRIJVEN (MB 15/05/2001), deelgebied 5 (garage WILLE). Volgens dit bijzonder plan van aanleg ligt de aanvraag in een 'zone voor tuinen' en in een 'zone voor ambachtelijke activiteiten'.

Ligging volgens het uitvoeringsplan+ bijhorende voorschriften

Het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Hansbekeklooster' (B.D. 13/05/2004) voorziet in een **'strook voor gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan'** ten noorden van het huidige spoor-lichaam en ten oosten van Hansbekedorp ten behoeve van het verdubbelen van de sporen van lijn 50 (en dus ook het verleggen van de Merendreestraat).

Het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan 'Voorde-Kouterken' (B.D. 09/11/2006) zet deze strook in oostelijke richting verder, na een onderbreking ter hoogte van perceel 917z (het gewestplantracé) als **'reservatiestrook'**, eveneens ten behoeve van de spooruitbreiding en de verlegging van de Merendreestraat, zoals duidelijk blijkt uit de voorziene lak' naar de bestaande Merendreestraat (in de buurt van de kruising met de Voordestraat.)

...

Bepaling van het plan dat van toepassing is op de aanvraag

Daar waar de aanvraag zich binnen de contouren van een gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan of in het betrokken bijzonder plan van aanleg situeert, zijn deze respectievelijke plannen van toepassing.

Voor het deel van de aanvraag, dat niet gelegen is in één van voornoemde plannen, is het gewestplan van toepassing.

Overeenstemming met dit plan

Het gedeelte van de aanvraag, gelegen in de **gemeentelijke ruimtelijke uitvoeringsplannen** 'Hansbekeklooster' en 'Voorde-Kouterken', is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften:

- In de **strook voor gewestelijk ruimtelijk uitvoeringsplan** worden enkel werken in functie van de spooruitbreiding en het verleggen van de Merendreestraat uitgevoerd;
- In de **reservatiestrook** worden enkel werken in functie van de spooruitbreiding en het verleggen van de Merendreestraat uitgevoerd.

Het gedeelte van de aanvraag in **het bijzonder plan van aanleg** strijdt met de geldende voorschriften, want het aanleggen van een rondweg is in strijd met de voorziene voorschriften van 'zone voor tuinen' en 'zone voor ambachtelijke activiteiten'.

Hiervoor dient gebruik gemaakt van de onderstaande afwijkingsbepaling en werd een gemotiveerd verzoek aan de aanvraag toegevoegd.

Het gedeelte van de aanvraag, gelegen in het **reservatiegebied** volgens het gewestplan, is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften, want het reservatiegebied is specifiek op het gewestplan aangeduid in functie van een rondweg.

Het gedeelte van de aanvraag, gelegen in de **zone voor spoorwegen** volgens het gewestplan, is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften, want de aanleg van het 3e en 4e spoor bij de bestaande spoorlijn 50 staat in functie van deze bestemming.

Het gedeelte van de aanvraag, gelegen in het **woongebied (met culturele, historische en/of esthetische waarde)** volgens het gewestplan, is principieel in overeenstemming met de geldende voorschriften, want de voorziene werken staan in functie van de goede werking van het woongebied.

Het gedeelte van de aanvraag, gelegen in **(landschappelijk waardevol) agrarisch gebied** volgens het gewestplan, strijdt met het geldend voorschrift want de voorziene werken (aanleggen rondweg) staan niet in functie van de agrarische gebiedsbestemming.

Hiervoor dient gebruik gemaakt van de onderstaande afwijkingsbepaling en werd een gemotiveerd verzoek aan de aanvraag toegevoegd.

Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften

...

Door de aanvrager werd op 22/09/2016 een gemotiveerd verzoek, conform artikel 4.4.7, §2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en conform artikel 3, §2 van het Besluit van de Vlaamse regering tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1 5°, artikel 4.4.7 §2 en artikel 4.7.1 §2 tweede lid van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en tot

regeling van het vooroverleg met de Vlaamse Bouwmeester, aan het dossier toegevoegd. Dit gemotiveerd verzoek heeft betrekking op enkele beperkte onderdelen van de rondweg.

De voorziene werken voor de aanleg van deze rondweg liggen nagenoeg volledig binnen de reservatiestrook, ingetekend op het gewestplan. Enkel op een beperkt aantal plaatsen worden werken voorzien buiten de reservatiestrook. Deze plaatsen werden aangeduid (letters A tot en met J) in bijlage 1 bij het gemotiveerd verzoek.

De deeltjes van de rondweg, gelegen juist ten westen van de reservatiestrook (meer bepaald letters A, C, D en E) en het deeltje, gelegen juist ten zuidoosten van de reservatiestrook (letter H), zijn gelegen in woongebieden in de ruime zin; zij zijn dus zone-eigen, vermits ze in functie staan van de aansluiting van gemeentelijke wegenis op de rondweg, m.a.w. de ontsluiting van het woongebied.

Een deel van de voorziene werken aan de noordelijke kruising met de Voordestraat is gelegen in het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Voorde/Kouterken, met name in de zone voor agrarisch gebied met specifieke voorschriften (artikel 10) en de zone voor wegenis (artikel 11). Dit is de zone, aangeduid met de letter B.

Deze werken hebben slechts betrekking op aanpassingen van bestaande gemeentelijke wegenis. Deze werken vallen dan ook onder de afwijkingsmogelijkheden, vermeld onder artikel 3, §1, 2° en 3° van voormeld besluit van 05/05/2000 m.b.t. de handelingen van algemeen belang. Het betreft dus handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben en waarvoor geen gemotiveerd verzoek noodzakelijk is. De betrokken afwijking is zeer beperkt in omvang (lokale asverschuiving over een afstand van ca. 55m) en zorgt ervoor dat de bestaande gemeentelijke wegenis op een verkeersveilige manier aansluit op de rondweg. Dit komt de lokale mobiliteit en veiligheid ten goede, zonder de bestaande landbouwfunctie en landschap te schaden.

Een deel van de voorziene werken ter hoogte van de bestaande Doorn bosstraat en net ten noorden van de voorziene tunnel onder de spoorweg zijn volgens het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Voorde/Kouterken gelegen in de zone voor agrarisch gebied met specifieke voorschriften (artikel 10). Dit zijn de zones, aangeduid met de letters F en G in bijlage 1 bij het gemotiveerd verzoek.

Deze werken betreffen bebossing en beplantingen, maar voorafgaand wordt hier ook een werfzone voorzien.

De bebossing en beplantingswerken ressorteren onder de bepalingen van artikel 3, §1, 10° van voormeld besluit van 05/05/2000 m.b.t. de handelingen van algemeen belang.

De voorziene bebossing en aanplantingen zijn in omvang beperkt, maar zij hebben een positief effect op de landschappelijke integratie van de rondweg in deze omgeving. Ze worden ook voorzien op restperceeltjes tussen de rondweg en naburige landbouwpercelen, zodat het landbouwgebied niet versnipperd wordt en de voorziene landbouwfunctie evenmin in het gedrang gebracht wordt.

De werfzone ten behoeve van de aanleg van de rondweg ressorteert onder de bepalingen van artikel 3, §2, 14° van voormeld besluit van 05/05/2000 m.b.t. de handelingen van algemeen belang. Hiervoor werd een gemotiveerd verzoek ingediend door de aanvrager.

De werfzone (stockage van werfmateriaal en -materieel) betreft enkel een tijdelijke inname van een zeer beperkte zone (ca. 365m²), die praktisch geen bijkomende impact zal hebben t.o.v. de impact van de werken binnen de reservatiestrook. Uiteraard is er hierdoor geen enkele impact op de omgeving na de uitvoering van de werken.

Een deel van de voorziene werken ter hoogte kruising van de Nevelestraat (gewestweg) en de Rostraat is gelegen in woongebied met culturele, historische en/of esthetische

waarde en agrarisch gebied volgens het gewestplan. Dit is de zone, aangeduid met de letter I.

De werken aan de Nevelestraat ressorteren onder de bepalingen van artikel 3, §2, 3°, c) van voormeld besluit van 05/05/2000 m.b.t. de handelingen van algemeen belang. Hiervoor werd een gemotiveerd verzoek ingediend door de aanvrager.

Deze werken zorgen voor een verkeersveilige aansluiting van de bestaande wegen op het te realiseren rondpunt. Hiervoor is een beperkte aanpassing van het tracé van de Nevelestraat nodig ten westen van het rondpunt; daarbij wordt een oppervlakte van ca. 1600m² ingenomen van een perceel in landbouwgebruik. Aangezien het huidige perceel een oppervlakte van ca. 13170m² heeft, wordt een verder gebruik in functie van de landbouw niet gehypothekeerd.

De aanpassing van het tracé van de Rostraat betreft een zeer lokale verbreding en asverschuiving ter hoogte van het rondpunt. De wijzigingen hebben geen impact op het aantal rijstroken, slechts een minimale impact op de verharde oppervlakte.

De aansluiting op het voorziene rondpunt impliceren derhalve enkele beperkte innames van het voormeld woongebied en agrarisch gebied. Vermits deze innames direct aansluiten bij de bestaande wegen in het gebied, kan gesteld worden noch de woonfunctie, noch de efficiënte exploitatie van de naburige landbouwgronden in het gedrang gebracht worden.

De werken ten zuiden van het rondpunt gebeuren binnen de bestaande rooilijnen, zodat er geen impact is op de naburige terreinen in het woongebied.

Een deel van de voorziene werken voor de aanleg van de rondweg ter hoogte van garage Wille is gelegen in het BPA 'zonevreedde bedrijven -deelplan 5'. Volgens dit bijzonder plan van aanleg ligt de aanvraag in een 'zone voor tuinen' en in een 'zone voor ambachtelijke activiteiten'. Dit is de zone, aangeduid met de letter J.

Deze werken omvatten de aanleg van een langsgracht en riolering. Tevens wordt hier een werfzone voorzien. Hiervoor werd een gemotiveerd verzoek ingediend door de aanvrager.

De zone van de werken die overlapt met het BPA is een langwerpige strook met een lengte van ca. 30m en een breedte die varieert tussen 0m en 2,5m; de oppervlakte bedraagt ca. 80m². Er wordt slechts een 20-tal m² ingenomen door de gracht en de riolering; de rest van de zone wordt enkel tijdelijk ingenomen als werfzone.

De aanleg van de langsgracht en de riolering is noodzakelijk voor de afwatering van de rondweg; de infrastructuur bevinden zich vlakbij de grens van het BPA, aansluitend bij de rooilijn van de bestaande wegen (Vaartstraat). De ruimtelijke impact van deze werken binnen de grenzen van het BPA is om evidente redenen (zeer) beperkt.

De oppervlakte, gelegen in het bijzonder plan van aanleg, is zeer beperkt. De exploitatie van de garage, noch de woonfunctie op het aanpalend perceel, worden aangetast.

De werfzone op deze locatie betreft enkel een tijdelijke inname van een zeer beperkte zone (ca. 80m²), die praktisch geen bijkomende impact zal hebben t.o.v. de impact van de werken binnen de reservatiestrook. Uiteraard is er hierdoor geen enkele impact op de omgeving na de uitvoering van de werken.

Op basis van de voorgaande beoordeling kan besloten worden dat de voorziene werken m.b.t. de aanleg van de rondweg, die strijdig zijn met de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestplan, het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Voorde/Kouterken en het bijzonder plan van aanleg 'zonevreedde bedrijven — deelplan 5', omwille van de aard en de omvang van de werken en het ruimtelijk bereik van de effecten van de betrokken handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van de voormelde gebieden en de omliggende gebieden niet overschrijden.

Dit betekent dat bij de beoordeling van de aanvraag toepassing kan gemaakt worden van art. 4.4.7, §2 VCRO.

VOORSCHRIFTEN DIE VOLGEN UIT VERORDENINGEN

De volgende verordeningen zijn van toepassing:

- *Besluit van de Vlaamse Regering van 29/04/1997 houdende vaststelling van een algemene bouwverordening inzake wegen voor voetgangersverkeer.*

De aanvraag voldoet hieraan; de voetpaden zijn voldoende breed en de hellingen van de voetpaden zijn beperkt.

ANDERE ZONERINGSGEGEVENEN

De aanvraag betreft aanpassingen aan het tracé van de bestaande gewestwegen N461 — N437 door de realisatie van een omleidingsweg rond Hansbeke-dorp.

Het trajectdeel van de omleidingsweg ten noorden van de spoorweg is gesitueerd in het bij Koninklijk Besluit van 01/10/1981 beschermde dorpsgezicht Dorpskom van Hansbeke'.

...

HET OPENBAAR ONDERZOEK

...

De bezwaren handelen over:

1. Bepaalde gronden zijn noodzakelijk voor de uitbating van landbouwbedrijven.

2. Sommige restgronden worden door de voorziene ontwikkelingen gehypothekeerd voor verdere ontwikkeling. De impact op bepaalde percelen (in de bestemming woongebied volgens het geldende gewestplan) is van die aard dat een normale ontwikkeling van de restgrond overeenkomstig de stedenbouwkundige bestemming onmogelijk is.

3. Het bestaande landschap en de fauna en flora worden aangetast door het voorgestelde tracé van de rondweg. Zo wordt de landschappelijk waardevolle omgeving ten noordoosten van de dorpskern aangetast. Het project staat hiermee haaks op de Vlaamse beleidsvisie voor het behoud van de open ruimte. De voorziene rondweg vormt een ernstige bedreiging voor de natuurverbindingsfunctie van het betreffende gebied ten noorden van de spoorweg, ook aangeduid in het GRS Nevele.

De nieuwe natuurtoets bevat onvolledigheden, o.a. geen vermelding van het natuurgebied Vaardeken. Het studiewerk wordt in vraag gesteld, o.a. het opzoekwerk omtrent de aanwezige diersoorten. Indien het document bedoeld is als beschrijvende nota verschaft deze volgens de betrokkenen weinig informatie aan de stedenbouwkundig ambtenaar om een afweging (natuurtoets) te maken. Het standstill-principe wordt namelijk niet gerespecteerd en er wordt geen ecologische compensatie voorzien voor onvermijdbare schade. Daarnaast is er geen beschrijving van de wijziging in stikstofemissies. Voor de beschrijving van lichthinder is er enkel sprake van verlichting rond de kruispunten en over de tunnelverlichting. In de bouwaanvraag is echter verlichting van het volledige zuidelijke traject voorzien. Betrokkenen betwisten dé conclusie van de natuurtoets en de motivatie dat het om werken met een beperkte ruimtelijke impact gaat. De beoordeling van de impact op de natuurwaarden is onzorgvuldig.

4. Het voorliggende dossier maakt geen melding aangaande de kritiek in het arrest op de vervulling van de voorwaarden opgelegd door Onroerend Erfgoed, nl. dat alleen aan Infrabel voorwaarden kunnen worden opgelegd en niet aan een derde partij (zoals de opmaak van een herwaarderingsplan door de gemeente)

5. De aanleg van de rondweg is geen taak van Infrabel.

6. De stedenbouwkundige aanvraag heeft betrekking op percelen die momenteel geen eigendom zijn van Infrabel.
7. De noodzaak voor de rondweg wordt door verschillende bezwaarindieners in vraag gesteld en wordt volgens hen ook niet voldoende aangetoond. Uit de studie van Timenco blijkt de rondweg zich als opportuniteit voordoet maar niet als noodzaak. Er wordt aangehaald dat er geen voldoende gemotiveerd dossier is ingediend voor huidige keuze voor de rondweg. Ook geen degelijk onderzoek van eventuele alternatieven.
8. Negatieve gevolgen voor de handelszaken in Hansbekedorp door verminderde passage. Handelszaken in de dorpskern zullen sterk te lijden hebben door het omleiden van doorgaand verkeer weg van de dorpskern. De rondweg zal de doodsteek betekenen voor de resterende handelszaken in Hansbeke.
9. Geen doorslaggevende argumenten om de rondweg door te trekken van Vaartstraat tot Nevelestraat in tijden van besparing.
10. Het ontbreken van een herwaarderingsplan / masterplan voor Hansbeke.
11. Een bezwaarindiener beschrijft de werken als zijnde "niet normaal" binnen het beschermd dorpsgezicht van Hansbeke. Bezwaarindiener gaat niet akkoord gezien hij een ongunstig stedenbouwkundig attest kreeg op basis van negatieve adviezen van de gemeentelijke erfgoedraad en van Onroerend Erfgoed voor het bouwen van een woning op zijn percelen binnen het beschermd dorpsgezicht.
12. Algemeen gebrek aan informatie en inspraak voor de bevolking.
13. Geen grondige herwerking van het MER uit 1998, slechts een beperkte actualisatie door middel van het ontheffingsdossier in 2012. Er dient een complete en actuele MER opgemaakt te worden. Verkapte aanvraag - MER-plicht / "saucissonering": RVV overweegt dat het totaalproject beslissend is. Een totaalboordeling ontbreekt.
14. Toepassing art. 4.4.7 Vlaamse Codex Ruimtelijk Ordening wordt in vraag gesteld. Betrokkenen stellen dat het noch een wijziging of uitbreiding van een bestaande infrastructuur betreft, noch een vergunning voor beperkte zones buiten de reservatiestrook, maar een vergunning voor een volledig nieuwe infrastructuur waarvan aard en omvang niet als ruimtelijk beperkt gelden. Daarnaast stellen de bezwaarindieners dat de reservatiezone op het gewestplan geen wettelijke basis vormt voor het aanleggen van een rondweg (wordt ook niet bepleit in het RSV en het PRS). De rondweg is gelegen in een reservatiezone voor aan te leggen hoofdwegen en is aldus niet in overeenstemming met de bestemming. Een afwijking conform 4.4.7 is niet van toepassing gezien het hier niet gaat om een beperkte ruimtelijke impact.
15. Opmerkingen rond de lokale mobiliteitsafwikkelingen.
16. Opmerkingen rond mobiliteit op macroniveau (wegencategorisering). De aanvraag is strijdig met de in het RSV beoogde categorisering en het creëert een nieuwe bovenlokale verbindingsfunctie waardoor deze aanvraag afwijkt van de gewenste ontwikkelingen van het Mobiliteitsplan Vlaanderen.

17. Bundeling van enkele algemene opmerkingen over het project, met name over de uitvoering, eventuele conflictsituaties en mogelijke alternatieven die worden naar voren gebracht in de bezwaarschriften:

- a. Rondweg laten aantakken op kruising Hansbekedorp — Merendreestraat
- b. Ligging van het rondpunt op aanzienlijke afstand van de tunnel
- c. Grote infrastructuurwerken tasten dorpskarakter en landelijkheid van Hansbeke
- d. Alternatief. beperktere vrije hoogte 4m60 'in wegtunnel zodat makkelijker kan worden aangesloten op bestaand weggennet en dit zonder knippen Nevelestraat en Kapellenstraat.
- e. Verdiepen van de sporen ter hoogte van de dorpskern om hoogte van de geluidswand te kunnen beperken
- f. De tunnel is dieper ontworpen dan nodig waardoor er bijkomende knippen in bestaande wegenis voorzien dienen te worden.
- g. Potentiële conflictsituatie tussen gemotoriseerd verkeer en zwakke weggebruiker vlakbij de toegangen tot de onderdoorgang en de toegangshellingen
- h. Te weinig ruimte aan de toegangen (trappen en toegangshellingen)
- i. De directe omgeving van de toegangen (trappen en toegangshellingen) dient verkeersluw te zijn
- j. De nieuwe onderdoorgang aan de kant van de Nevelestraat is voor verbetering vatbaar. Er ontstaat een potentiële conflictsituatie tussen het gemotoriseerd verkeer en de zwakke weggebruiker vlakbij de toegangen tot de onderdoorgangen en aan de toegangshellingen. Er is weinig ruimte aan de toegangen, de directe omgeving zou beter verkeersluw ingericht worden. De parking op het driehoekig pleintje is niet op zijn plaats. Deze zal verkeer genereren en wordt beter gebundeld aan de toegangswegen. Daarnaast is de fietsenstalling enkel goed bereikbaar vanuit de Zandestraat. De anderen dienen één tot tweemaal de rijbaan te kruisen. Een alternatief is de onderbreking Reibroekstraat thv Nevelestraat waardoor dit enkel een passage wordt voor fietsers en voetgangers en plaatselijk verkeer. Hierdoor wordt dit een verkeersluwe omgeving. De vrijgekomen ruimte van de weg kan gebruikt worden voor een fietsenstalling;
- k. Parking dient beter aangekleed te worden met voldoende groen. De landschappelijke inkleding van het project is onvoldoende uitgewerkt
- l. De doorkijktunnel is niet functioneel ingericht voor voetgangers, fietsers en mindervaliden
- m. Lift te voorzien voor de toegang van de perrons
- n. Compensatie van te rooien en reeds gerooide bomen
- o. Verdwijnen voetgangerstunnel aan de Reibroekstraat en Melkerijstraat versterkt barrierewerking en is niet aanvaardbaar. Dit zorgt ook voor een grotere omweg voor fietsers en voetgangers. De nieuwe onderdoorgang ter plaatste van overweg zal 'onveiliger worden door het drukke verkeer.
- p. De weg Hansbekedorp dient parkeervrij gehouden te worden met uitzondering van parkeerhavens om de verkeersimpact te beperken, dit als alternatief van de rondweg.
- q. Rond punt ter hoogte van de Rostraat zou beter verplaatst worden naar de Kapellenstraat. (beperkter ruimtelijke impact + financieel lagere kostprijs)

Na onderzoek van de bezwaren en opmerkingen worden volgende standpunten hieromtrent ingenomen:

1.Dit staat los van de stedenbouwkundige vergunningsaanvraag; het betreft geen stedenbouwkundige aangelegenheden en wordt dan ook niet betrokken bij de beoordeling van de aanvraag.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

2. Dit aspect benadrukt voornamelijk het waardeverlies voor de betrokken eigenaar(s). Mogelijks zullen bepaalde gronden aangetast worden door de aanleg van de rondweg. Dergelijk bezwaarschrift behoort echter niet tot de ruimtelijke afweging gezien het handelt over de eigendomsrechten en een eventuele financiële impact op de uitoefening ervan. Vergunningen hebben echter geen uitstaans met burgerlijke of subjectieve rechten. Een stedenbouwkundige vergunning wordt conform artikel 4.2.22 §1 VCRO verleend onder voorbehoud van de erbij betrokken burgerlijke rechten; zodat het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning derhalve geen beslissing inhoudt betreffende deze rechten. Geschillen over burgerlijke rechten zoals de voorliggende discussie, behoren krachtens artikel 144 van de Grondwet uitsluitend tot de bevoegdheid van de burgerlijke rechtbanken. Het is niet de taak van de vergunningverlenende overheid om te oordelen over het bestaan en de omvang van enige subjectieve burgerlijke rechten. Deze problematiek en het eventuele waardeverlies van restgronden zal mogelijks opgelost dienen te worden bij de onteigeningsprocedure, doch dienaangaande kan thans geen uitspraak gedaan worden omwille van artikel 4.2.22 VCRO. Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

3. Het dossier bevat een MER-ontheffing m.b.t. de werken aan het spoor; die werd voorgelegd aan en goedgekeurd door de bevoegde instantie. Daarnaast is er ook een milieubeoordeling 'rondweg Hansbeke' in het dossier opgenomen; aan de aanvraag werd op 22/09/2016 ook een natuurtoets toegevoegd. Het Agentschap voor Natuur en Bos bracht ter zake een voorwaardelijk gunstig advies uit.

De natuurtoets impliceert dat de vergunningverlenende overheid er zorg voor moet dragen dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan, hetzij door de vergunning te weigeren, hetzij door voorwaarden op te leggen om schade te voorkomen, te beperken of indien dit niet mogelijk is, te herstellen. De beoordeling omtrent de natuurtoets komt dan ook toe aan de gewestelijk

stedenbouwkundig ambtenaar, die hierbij ook rekening houdt met het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.

De aan de aanvraag toegevoegde nota maakt een analyse van de bestaande natuurwaarden en hierin wordt geconcludeerd dat er geen aanzienlijke effecten worden verwacht en er met andere woorden geen significante schade aan de natuur zal optreden door de gevraagde werken.

De rondweg wordt aangelegd in aansluiting met de dorpskom van Hansbeke, waardoor deze rondweg niet aanzien wordt als een nieuwe barrière tussen waardevolle gebieden ten westen van de rondweg en de waardevolle zone in de omgeving van het Vaardeken ten oosten van de rondweg. Er worden bijgevolg geen significante effecten verwacht voor de omgeving van het Vaardeken, een natuurgebied op meer dan 1 km ten oosten van de rondweg.

De natuurtoets stelt nergens dat de afgebakende gebieden Zande en Voorde volgens www.waarnemingen.be niet waardevol zouden zijn. Er wordt enkel geconcludeerd dat de voorkomende soorten slechts een beperkt negatief tot verwaarloosbaar effect zullen ondervinden door de uitvoering van het geplande project en dat de zones die gekruist worden door het geplande tracé over het algemeen een beperkte ecologische waarde hebben, gezien het gaat om jonge loofhoutaanplanten en populierenrijen in aansluiting met de dorpskom van Hansbeke.

In de onmiddellijke omgeving van het geplande tracé zijn geen percelen gelegen die aangeduid worden als habitatgebieden. Er wordt bijkomend niet verwacht dat mogelijke effecten van het verkeer op de rondweg een impact kunnen hebben op het meer naar het oosten gelegen gebied van het Vaardeken.

Er wordt evenmin verwacht dat het verlichten van het zuidelijke traject zware effecten zal hebben op de bestaand fauna. Het geplande tracé voor de rondweg in het zuidelijke deel

kruist geen open ruimtes en is niet gelegen nabij bosstructuren of kleine landschapselementen (KLE's).

Het Vaardeken is een vroegere aftakking van de Oude Kale, die de verbinding vormde tussen Nevele en het kanaal Gent-Oostende. Dit gebied op de grens van Merendree en Hansbeke is zeer nat, met heel wat hooilanden, knotwilgenrijen en elzenbroekbossen en is op meer dan 1 km van de geplande rondweg gelegen. Er vindt geen rechtstreekse biotooppinname plaats van dit gebied en er zullen ook geen biotoopwijzigingen optreden naar aanleiding van onrechtstreekse effecten. Geluids- en/of lichthinder ten gevolge van het gebruik van de rondweg kan in geen enkel geval effecten hebben ter hoogte van het Vaardeken.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

4. In het aanvraagdossier wordt het uit te voeren project gedetailleerd weergegeven conform de bepalingen van het besluit van 28/05/2004 (en wijzigingen) met betrekking tot de dossiersamenstelling. Het is de taak van de vergunningverlenende overheid om de aanvraag te beoordelen, o.m. rekening houdend met de uitgebrachte adviezen. In voorliggend dossier dient bij de afweging ook rekening gehouden te worden met de inhoud van het arrest dd. 12/07/2016 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen.

De aanvrager heeft ingevolge het arrest enkele documenten toegevoegd aan het dossier, met name een natuurtoets en een gemotiveerd verzoek m.b.t. een aantal beperkte afwijkingen op de stedenbouwkundige voorschriften.

De beoordeling door de Raad voor Vergunningsbetwistingen van de door het Agentschap Onroerend Erfgoed geformuleerde voorwaarde betreft evenwel geen opmerking m.b.t. de dossiersamenstelling, zodat de aanvrager ter zake geen actie heeft ondernomen.

Ingevolge deze beoordeling diende de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar, los van de toegevoegde dossierstukken, een nieuw advies te vragen aan het Agentschap Onroerend Erfgoed. Het Agentschap Onroerend Erfgoed bracht op 24/10/2016 ter zake een voorwaardelijk gunstig advies uit; er wordt vastgesteld dat het opmaken van een herwaarderingsplan niet als voorwaarde wordt opgelegd.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

5. Dit bezwaar is niet van stedenbouwkundige aard,

Ter zake kan evenwel gesteld worden dat de voorliggende aanvraag met aanvullende stukken de aanleg van de omleidingsweg verantwoordt vanuit de noodzaak om voor het gemotoriseerd verkeer een alternatief te bieden voor de af te schaffen overweg nr. 23. Een stedenbouwkundige aanvraag kan bestaan uit meerdere deelprojecten die achteraf mogelijks door diverse bouwheren worden uitgevoerd. In voorliggend dossier zal niet Infrabel, maar AVV de rondweg realiseren.

Hierbij kan ook verwezen worden naar artikel 4.2.22, §1 VCRO: "Vergunningen hebben een zakelijk karakter. Zij worden verleend onder voorbehoud van de op het onroerend ,goed betrokken burgerlijke rechten". Een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend onder voorbehoud van de erbij betrokken burgerlijke rechten, zodat het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning derhalve geen beslissing inhoudt betreffende deze rechten.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

6. Eigendomssituaties zijn stedenbouwkundig niet relevant bij het behandelen van een vergunningsaanvraag. Ter zake kan ook verwezen worden naar de bespreking van het bezwaar onder punt 2,

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

7. Dit bezwaar is niet van stedenbouwkundige aard.

Er werd een beleidsbeslissing genomen in het kader van de aanleg van de rondweg. Dit komt ook terug in alle gemeentelijke beleidsvisies die de voorbije jaren werden uitgewerkt (GRS; recent goedgekeurd mobiliteitsplan,...). In de aanvraag wordt een verantwoording gegeven voor de aanleg van een omleidingsweg als alternatief voor het afschaffen van de overweg nr. 23. Het is niet noodzakelijk om de gemaakte beleidsbeslissingen hier opnieuw te hernemen in het administratief dossier. Daarnaast wordt nogmaals benadrukt dat de beleidskeuze ook strookt met de reservatiestrook, zoals voorzien in het gewestplan uit 1977.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

8. Het klopt dat het doorgaand verkeer uit de dorpskern zal weggehouden worden, waardoor mogelijks een impact op de lokale economie te verwachten valt. Dit bezwaar is echter niet stedenbouwkundig van aard en bijgevolg niet als relevant te weerhouden bij de beoordeling van deze aanvraag.

Bijkomend kan gemeld worden dat de gemeente wel een initiatief neemt met de opmaak van een beheersplan + aanzet tot masterplan om de nodige maatregelen te nemen teneinde de leefbaarheid van het dorp te garanderen.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

9. Dit bezwaar is niet van stedenbouwkundige aard. Het betreft opnieuw kritiek op een reeds gemaakte beleidskeuze.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

10. M.b.t. dit aspect werd rekening gehouden in het voorwaardelijk gunstig advies van 24/10/2016 van het Agentschap Onroerend Erfgoed.

Het college van burgemeester en schepenen heeft dd. 10 oktober 2016 de opdracht gegund voor de opmaak van een beheersplan en de aanzet tot opmaak van een masterplan voor de dorpskern van Hansbeke.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

11. Bezwaarindiener beschrijft de werken als zijnde "niet normaal" binnen het beschermd dorpsgezicht van Hansbeke. Daarbij voegt voorgenoemde een advies van de Gemeentelijke Erfgoedraad Nevele (GER) en van Onroerend Erfgoed in het kader van zijn aangevraagd stedenbouwkundig attest voor de bouw van een woning. Verder worden er geen inhoudelijke bezwaren opgesomd. Gezien de zeer beperkte opmerking (werken beschrijven als zijnde "niet normaal") waarop de bezwaarindiener zich steunt, kan niet duidelijk achterhaald worden welke criteria van de aanvraag voor de bezwaarindiener onoverkomelijk zijn. Elke aanvraag moet immers op zijn eigen merites beoordeeld worden en het agentschap Onroerend Erfgoed brengt bij elke stedenbouwkundige vergunningsaanvraag ook een advies uit waarmee de vergunningverlenende overheid geval per geval moet omgaan.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

12. Dit bezwaar betreft geen stedenbouwkundige elementen die bij de beoordeling van de aanvraag kunnen beoordeeld worden. Het bezwaar betreft in feite een subjectieve benadering van het doorlopen traject. Er werden studies gedaan waarbij ook de bevolking van Hansbeke werd betrokken. In 2009, 2010 en 2012 werden verschillende info-avonden gegeven en samenkomsten georganiseerd over de geplande werken. In kader van de opmaak van het beheersplan waren er ook infotafels en een passantenbevraging in het dorp. Daarnaast kan niet genoeg benadrukt worden dat dit een duidelijke gemeentelijke beleidskeuze betreft, die al verschillende jaren werd goedgekeurd en bevestigd in diverse plannen binnen verschillende domeinen (gemeentelijk ruimtelijk structuurplan, mobiliteitsplan, enz.) Ook in het kader van de bouwaanvraag is een specifieke

*inspraakmogelijkheid voorzien in het kader van het openbaar onderzoek. Gezien het ingediende bezwaar heeft de bezwaarindiener wel degelijk de mogelijkheid gehad om zijn opmerkingen te formuleren.
Het bezwaar wordt niet bijgetreden.*

13. Wat betreft de MER-plicht en de totaalbeoordeling van het project wordt in eerste instantie verwezen naar het ontheffingsdossier m.b.t. de aanleg van het 3e en 4e spoor en de milieubeoordeling "rondweg Hansbeke", die bij de aanvraag van 2012 gevoegd waren, en de op 22/09/2016 bijgevoegde natuurtoets.

Vermits de voorliggende beslissing het gevolg is van het vernietigingsarrest dd. 12/07/2016 van de Raad voor Vergunningsbetwistingen, dient de gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar binnen de 4 maanden een nieuwe beslissing te nemen over het betrokken dossier. Dit betekent dat de nieuwe beslissing betrekking heeft op de oorspronkelijk ingediende aanvraag, hoogstens beperkt aangevuld, zoals in voorliggend dossier het geval was. ,

In het arrest wordt gesteld dat "de verschillende activiteiten behorend tot een project als één geheel moet worden beschouwd met het oog op het beoordelen van het nadeel dat zij berokkenen aan mens en milieu", terwijl vastgesteld wordt dat er in de beslissing geen beoordeling gebeurd is van de mogelijke milieueffecten van de rondweg. De Raad concludeert: "In de mate dat het aangevraagde project kan worden gekwalificeerd als een project behorend tot bijlage II- van de Richtlijn 2011/92/EU en van de omzendbrief LNE 2011/1 had de vergunningverlenende overheid in de bestreden beslissing blijk moeten geven van een afdoende eigen beoordeling en motivering waarom het aangevraagde project na screening niet MER-plichtig is, minstens had, in de andere hypothese, ontheffing moeten worden gevraagd. De verwijzing door de tussenkomen partij naar de eigen milieueffectbeoordeling, zoals gevoegd bij de projectaanvraag, doet geen afbreuk aan het ontbreken van een afdoende eigen beoordeling van de MER-(screenings-)plicht door de verwerende partij en kan bijgevolg de gebrekkige bestreden beslissing op dit punt niet verhelpen".

In de voorliggende beslissing wordt daar dan ook rekening mee gehouden; ter zake wordt verwezen naar de rubriek 'Milieueffectbeoordeling'.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

14. Artikel 4.4.7, §2 VCRO bepaalt dat in een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften. De werken ressorteren voor een beperkt gedeelte onder art. 3, §1 en art. 3, §2 van voormeld besluit van 05/05/2000 m.b.t. de handelingen van algemeen belang. Het gemotiveerd verzoek heeft derhalve enkel betrekking op de beperkte onderdelen van de aanvraag die gesitueerd zijn buiten de reservatiestrook, in strijd zijn met de geldende stedenbouwkundige voorschriften en ressorteren onder voormeld art. 3, §2 . De reservatiestrook betekent dat in deze zone een weginfrastructuur gepland is; vandaar dat art. 3, §2, 3° van toepassing is.

Het gemotiveerde verzoek, opgesteld door de aanvrager, bevat wel degelijk een motivatie waaruit moet blijken dat de impact ruimtelijk beperkt is. Ter zake wordt verwezen naar de beoordeling van het gemotiveerd verzoek in de rubriek 'Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften'.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

15. Door het uitbreiden van de spoorlijn Gent-Brugge met een 3e en 4e spoor is het om veiligheidsredenen niet meer mogelijk om een gelijkgrondse kruising van de gewestweg door Hansbeke met de spoorlijn toe te laten. Ten behoeve van de zwakke weggebruikers wordt een tunnel voorzien op de locatie van de huidige overweg 23; voor het gemotoriseerd

verkeer wordt de omleidingsweg met een tunnel onder de spoorlijn gerealiseerd. De aanvraag voorziet dus de nodige alternatieven om de mobiliteit in en rond Hansbeke te garanderen.

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

16. Structuurplannen en andere beleidsplannen vormen geen basis voor de beoordeling van een vergunningsaanvraag, zoals bepaald in art. 2.1.2, § 7 VCRO: "De ruimtelijke structuurplannen vormen geen beoordelingsgrond voor vergunningsaanvragen, noch voor het stedenbouwkundig attest."

Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

17. In punt 17 zijn heel wat individuele opmerkingen, voorstellen en mogelijke verbeteringen gebundeld van bezwaarindieners op het gehele dossier. Meerdere daarvan sluiten aan bij bezwaren die hiervoor reeds beoordeeld werden. Andere betreffen voorstellen tot verbetering van het aangevraagde project. Het is niet relevant bij voorliggende aanvraag om iedere detailopmerking individueel te reageren en om tegemoet te komen aan de bezorgdheden van alle bezwaarindieners. Er kan gemeld worden dat de gemeente naar aanleiding van dit project zal onderzoeken welke flankerende maatregelen kunnen genomen worden voor het verbeteren van specifieke situaties.

Het is vanzelfsprekend dat dergelijk grootschalig project een impact zal hebben op de bewegingen binnen het dorp en de beleving van de bewoners. Voorliggende aanvraag voorziet echter in voldoende initiatieven en alternatieven om de bereikbaarheid tussen beide zijden van de spoorweg te verzekeren. De omleidingsweg biedt een degelijk alternatief voor het gemotoriseerd verkeer, terwijl de verbinding naar Hansbekedorp voor de zwakke weggebruikers via de ondertunneling identiek blijft. Het bezwaar wordt niet bijgetreden.

Op basis van de voorgaande bespreking van de bezwaren kan worden besloten dat de bezwaren ontvankelijk, doch ongegrond zijn.

...

WATERTOETS

Overeenkomstig artikel 8 van het decreet van 18 juli 2003 en latere wijzigingen betreffende het integraal waterbeleid dient de aanvraag onderworpen te worden aan de watertoets. Het Besluit van de Vlaamse Regering van 20 juli 2006 (BS 31/10/2006) en latere wijzigingen stelt nadere regels vast voor de toepassing van de watertoets. De aanvraag werd getoetst aan het watersysteem, aan de doelstellingen van artikel 5 van het decreet integraal waterbeleid, en aan de bindende bepalingen van het bekkenbeheerplan.

Het voorliggende (bouw)project veroorzaakt mogelijks een significant effect op het watersysteem. Het mogelijk schadelijk effect werd onderzocht door de bevoegde waterbeheerders : enerzijds de Provincie en anderzijds de Afdeling Operationeel Waterbeheer van de VMM.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar kan deze adviezen bijtreden; hij onderschrijft de motivatie en de conclusie van deze adviezen maakt deze tot de zijne. Mits naleving van de voorwaarden en aandachtspunten die in deze adviezen worden, zullen er geen negatieve effecten op het lokale waterbeheersingsregime optreden.

De voorwaarden en aandachtspunten die in deze adviezen worden geformuleerd, worden als

stedenbouwkundige voorwaarden en aandachtspunten in deze beslissing opgenomen.

MILIEUEFFECTENBEOORDELING

De aanvraag valt niet onder de projecten van bijlage I van het MER-besluit waarvoor een project-MER moet worden opgesteld. De aanleg van het 3e en 40 spoor betreft een project van bijlage 11 waarvoor een gemotiveerde ontheffing kan aangevraagd worden, meer bepaald rubriek 10, c): infrastructuurprojecten -aanleg van spoorwegen. Door de aanvrager werden, door de dienst Mer goedgekeurde ontheffingsdossiers in het dossier opgenomen. De aanleg van de rondweg valt onder bijlage 111 van het MER-besluit, meer bepaald rubriek 10, e): infrastructuurwerken - aanleg van wegen. Door de aanvrager werd een milieueffectbeoordeling in het dossier opgenomen.

Om de milieueffecten van de totaliteit van deze aanvraag (aanleg rondweg, afschaffen overweg en aanleg sporen) na te gaan, moeten de voorhanden zijnde documenten, zijnde de ontheffingsdossiers voor de aanleg van het 30 en 4e spoor tussen Gent en Brugge, module 1 (algemeen) en 2A (baanvak Landegem-Aalter) en de milieueffectbeoordeling (toetsing inpassing nieuwe infrastructuur in bestaande omgeving) samen gelezen en beoordeeld worden.

Effecten met betrekking tot de discipline Geluid

Door het voorzien van geluidsschermen naast de sporen ter hoogte Hansbekedorp wordt het geluidsniveau hier niet verhoogd, integendeel.

Door het aanleggen van de rondweg wordt geen bijkomend verkeer gegenereerd. Het bestaande geluid, afkomstig van wegverkeer verplaatst zich wat tot op de grens met de woonkern.

Dit heeft een beperkt positief effect op de leefbaarheid van de dorpskern, maar heeft een beperkt negatief effect op de rand van de woonkern en het aanliggende landbouwgebied.

De aanvraag heeft geen significant negatieve effecten met betrekking tot de discipline Geluid.

Effecten met betrekking tot de discipline Bodem en Grondwater

Door de voorziene werken zal profielvernietiging en verdichting van de bodem optreden. Dit effect is echter beperkt. Dit komt omdat de bestaande bodem ter hoogte van de voorziene werken weinig gevoelig is voor profielvernietiging, uitgenomen een zeer beperkt gebied waar bodems met verbrokkelde humus en/of ijzer B horizont (profielontwikkeling h) voorkomen. Aangezien de bodem bestaat uit zand en zandleemgronden is de bodem minder gevoelig voor verdichting.

De werken worden ook voorzien op een relatief kleine oppervlakte; enerzijds worden sporen aangelegd naast het bestaande spoortracé, en wordt anderzijds de rondweg aangelegd met een beperkte breedte (ongeveer 20m ÷ aansluitingen) over een lengte van ongeveer 1,7km).

De aanvraag heeft geen betekenisvolle negatieve effecten op de bodem.

De werken situeren zich voornamelijk op het maaiveld of daarboven. Deze werken hebben dus nauwelijks effect op het grondwater.

Bij de aanleg van de ondertunnelingen zal bemaling noodzakelijk zijn. Bij oordeelkundige uitvoering van deze bemalingen worden geen significante effecten verwacht. Dit betreft ook een tijdelijke situatie. Door de beperkte omvang en diepte van de onderdoorgangen worden ook geen significante effecten op het grondwater verwacht.

Gelet ook op de gunstige adviezen van 03/10/2012 en 07/10/2016 van de Vlaamse Milieumaatschappij (zie bijlagen).

De aanvraag heeft geen significant negatieve effecten met betrekking tot de discipline Bodem en Grondwater.

Effecten met betrekking tot de discipline Oppervlaktewater

In het project worden voldoende brede langsgrachten voorzien, zowel langs de rondweg als langs de sporen. Hierdoor kan het afstromende hemelwater opgevangen worden waarna het kan infiltreren in de bodem, vertraagd afgevoerd worden of gebufferd. De aanvraag zorgt er ook voor dat bestaande duiker van waterloop 3.10 onder de sporen verlengd zal worden. Opdat de doorvoer door de waterloop niet belemmerd zou worden dienen de doorvoersecties van de inbuizingen op- en afwaarts de spoorlijn minimaal 1.60m² te bedragen.

Op die manier zorgt deze aanvraag niet voor een wijziging in het bestaande afwateringssysteem en worden de aanwezige waterlopen nauwelijks extra belast.

Gelet ook op de voorwaardelijk gunstige adviezen van 15/11/2012 en 14/11/2016 van de provincie Oost-Vlaanderen, dienst Integraal Waterbeleid (zie bijlagen).

De aanvraag heeft geen significant negatieve effecten met betrekking tot de discipline Oppervlaktewater.

Effecten met betrekking tot de discipline Fauna en Flora

Ter hoogte van de nieuw geplande infrastructuur komen noch vogel- of Habitatrichtlijngebieden, noch VEN/IVON-gebieden voor. Het Habitatrichtlijngebied 'Bossen en heiden van zandig Vlaanderen: oostelijk deel' bevindt zich op minimaal 1650m ten westen van de aanvraag.

De omgeving van de aanvraag is op de biologische waarderingskaart grotendeels aangeduid als biologisch minder waardevol. Enkel een beperkte oppervlakte is aangeduid als biologisch waardevol. Door de aanvraag blijft de hoeveelheid te verwijderen biologisch waardevolle elementen relatief beperkt. In de aanvraag wordt wel aanplant van groenzones voorzien, waardoor beperkt nieuwe biotopen zullen gecreëerd worden.

Voor de aanleg van het 3e en 4e spoor zullen heel wat bomen gekapt worden. Om dit te compenseren wordt een boscompensatie opgelegd. Hiervoor wordt verwezen naar het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos.

Om te voorkomen dat broedende vogels verstoord worden, moet vermeden worden om de werken te starten in de broedperiode.

De lichthinder wordt beperkt door enkel de strikt noodzakelijke verlichting te plaatsen.

De bestaande bebouwing en de bestaande spoorlijn vormen reeds een barrière. Door de aanvraag zal deze barrière iets versterken, maar niet in die mate dat aanzienlijke negatieve effecten worden verwacht. De noodzakelijke bemalingen voor de tunnel en onderdoorgang zijn slechts tijdelijk van aard en zijn niet gelegen in biologisch waardevolle gebieden.

Gelet ook op het voorwaardelijk gunstig advies van het Agentschap voor Natuur en Bos (zie bijlage).

De aanvraag heeft geen significant negatieve effecten met betrekking tot de discipline Fauna en Flora.

Effecten met betrekking tot de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie

De bestaande spoorlijn is reeds bepalend in het landschap. De voorziene uitbreiding van de spoorlijn (3de en 4de spoor) zorgt voor de versterking van het huidige landschapsbeeld van de spoorlijn.

Het noordelijke deel van de rondweg (ten noorden van de spoorweg) wordt voorzien op de grens tussen woongebied en (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied en vormt dan ook een ruimtelijk structurerende afbakening tussen het westelijk gelegen woongebied en het oostelijk gelegen (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied. Door de aanleg op maaiveldniveau en door enkel de strikt noodzakelijke verlichtingspalen en beperkt bomen of bufferende vegetatie te voorzien worden de vergezichten zo maximaal mogelijk bewaard. De aanvraag noodzaakt enkele aanpassingen aan wegen en een waterloop. Deze aanpassingen zijn echter beperkt.

Door de aanleg van de rondweg wordt het doorgaand verkeer rond de dorpskern van Hansbeke geleid. Dit zorgt voor minder verkeersoverlast in de kern, wat een gunstig effect heeft op het bouwkundig erfgoed en op de dorpscontext van Hansbeke.

In de aanvraag wordt het beschermd monument met als adres Kerkakkerstraat 'IA gedomonteerd en op hetzelfde perceel herbouwd.

Door de voorziene geluidsschermen langs de spoorlijn en de verbreding van de spoorlijn wordt de barrière tussen het noordelijke en zuidelijke deel van Hansbeke-dorp versterkt. Dit wordt gecompenseerd door het voorzien van een brede onderdoorgang, zodat de historische verbinding tussen Nevelestraat en Hansbekedorp voor niet-gemotoriseerd verkeer behouden blijft. Door de onderdoorgang breed te maken zal de onderdoorgang eerder aanvoelen als een soort ondergronds pleintje. Hierbij vergroot de verbondenheid en interactie tussen de 2 dorpsdelen, wat kernversterkend is.

De aanvraag bevindt zich in een gebied met mogelijke aanwezigheid van archeologische sporen. Voorafgaand aan de realisatie van de aanvraag is een archeologische prospectie noodzakelijk, zodat archeologische sporen opgespoord en eventueel bewaard of opgegraven kunnen worden.

Op die manier zorgt huidige aanvraag niet voor een significante aantasting inzake archeologie.

Gelet ook op het voorwaardelijk gunstig advies van het Agentschap Onroerend Erfgoed (zie bijlage).

De aanvraag heeft geen significant negatieve effecten met betrekking tot de discipline Landschap, Bouwkundig Erfgoed en Archeologie.

Effecten met betrekking tot de discipline Mens en Mobiliteit

De aanvraag betekent een verlies aan landbouwoppervlakte. Dit verlies aan landbouwoppervlakte is echter beperkt en wordt geldelijk gecompenseerd.

De spooruitbreiding is gebundeld met de bestaande sporen, zodat geen bijkomende versnippering van het landbouwgebied optreedt.

De rondweg wordt voorzien op een plaats, waar reeds geruime tijd geweten is dat er een rondweg komt (reservatiestrook op het gewestplan, aanduiding in het mobiliteitsplan van de gemeente Nevele en in het richtinggevend gedeelte van het gemeentelijk structuurplan van de gemeente Nevele).

Tijdens de aanlegfase zal het werfverkeer, het verleggen en aansluiten van de wegenis, het realiseren van de spoorwerken en onderdoorgangen zorgen voor een tijdelijk beperkt negatief effect. Na realisatie verdwijnt dit effect.

Na de werken zal de uitbreiding van de sporen zorgen voor een grotere spoorcapaciteit. Ook zal door het afschaffen van de overweg en ondertunnelingen de conflictsituatie tussen trein en wegverkeer verdwijnen en zal het wegverkeer niet meer moeten stoppen als er een trein voorbij komt.

Door de aanleg van de rondweg wordt een vlotte doorstroming naar het bestaande wegennet gerealiseerd.

De aanvraag zorgt er ook voor dat doorrijdend verkeer niet meer door de dorpskern van Hansbeke moet, enkel lokaal verkeer. De verkeersintensiteit in de Nevelestraat en Hansbekedorp zal hierdoor met meer dan 50% dalen, Dit alles zal er toe leiden dat de verkeersoverlast in de dorpskern van Hansbeke drastisch vermindert, wat een duidelijk positief effect heeft op de leefbaarheid van de dorpskern. Zoals reeds aangegeven, zal door het voorzien van een brede, relatief open en aantrekkelijke onderdoorgang ter hoogte van de bestaande overweg 23 de barrièrewerking van de spoorweg • tegengegaan worden.

De aanvraag heeft geen significant negatieve effecten met betrekking tot de discipline Mens en Mobiliteit.

Conclusie

Uit de voorgaande bespreking blijkt dat de milieugevolgen van de aanvraag voldoende kunnen worden ingeschat; er kan besloten worden het voorgelegde project geen significante milieueffecten met zich meebrengt.

Er kan in alle redelijkheid gesteld worden dat de opmaak van een project-MER niet zal leiden tot bijkomende informatie m.b.t. de milieueffecten van het voorgelegde project. De opmaak van een project-MER is derhalve niet noodzakelijk.

NATUURTOETS

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar sluit zich aan bij de beoordeling die door de aanvrager aan het dossier werd toegevoegd en de conclusie daarvan.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar onderschrijft de beoordeling en de conclusie uit het advies van het Agentschap voor Natuur en Bos van 18/10/2016 en maakt deze tot de zijne.

Oppervlakteverlies

Door de voorziene groenzones (struiken, extensief grasweidebeheer, ecologische grachten en aanplant van bomen) worden beperkt nieuwe biotopen gecreëerd, wat een beperkt positief effect heeft.

De aanvraag veroorzaakt geen vermijdbare schade met betrekking tot oppervlakteverlies.

Rustverstoring

Wat geluidshinder betreft wordt opgemerkt dat het dichtstbijzijnde broedgebied volgens de Vogelatlas zich op ruime afstand (meer dan 4km) bevindt. De aanvraag is ook gelegen juist naast en in de dorpskern, waar reeds rustverstoring bestaat.

Om te voorkomen dat toch broedende vogels zouden verstoord worden, mogen de werken niet starten in de broedperiode (1 maart tot 1 juli).

Door enkel verlichting te voorzien die strikt noodzakelijk is (ter hoogte van de tunnel, de kruispunten van de rondweg en op de perrons aan de sporen) worden geen significante effecten veroorzaakt,

Door deze aanvraag wordt geen vermijdbare schade veroorzaakt als bij de uitvoering van de werken rekening wordt gehouden met de broedperiode.

Barrière-effect

Door de aanwezigheid van de bestaande spoorlijn bestaat er reeds een barrière voor noord-zuid georiënteerde migratie. De voorziene spooruitbreiding zorgt enkel voor een verbreding van de bestaande barrière zonder dat hierdoor vermijdbare schade wordt veroorzaakt.

De bestaande woonkern van Hansbeke zorgt ook reeds voor een zekere barrière. De voorziene rondweg zorgt voor een verbreding van de bestaande barrière zonder dat hierdoor vermijdbare schade wordt veroorzaakt.

Zoals reeds aangegeven wordt enkel verlichting voorzien die strikt noodzakelijk is (ter hoogte van de tunnel, de kruispunten van de rondweg en op de perrons aan de sporen), waardoor de extra barrièrewerking ten gevolge van verlichting geen vermijdbare schade veroorzaakt.

Vernatting/verdroging

De werken situeren zich voornamelijk op het maaiveld of daarboven. Om verdroging door bijkomende verharde oppervlakte tegen te gaan worden in de aanvraag voldoende brede langsgrachten voorzien, zowel langs de rondweg als langs de sporen. Hierdoor kan het afstromende hemelwater opgevangen worden waarna het kan infiltreren. In de bodem, vertraagd afgevoerd worden of gebufferd.

Bij de aanleg van de ondertunnelingen zal bemaling noodzakelijk zijn. Deze bemaling is niet gelegen in de nabijheid van biologisch waardevolle zones en heeft slechts een tijdelijk karakter. Indien deze bemaling ook oordeelkundig wordt uitgevoerd, wordt geen vermijdbare schade veroorzaakt.

Besluit

Er kan besloten worden dat er voldaan is aan de zorgplicht, indien de werken niet starten in de broedperiode.

BEOORDELING VAN DE GOEDE RUIMTELIJKE ORDENING

...

De voorziene werken kaderen in twee grote plannen.

Eenzijds besliste de regering om de capaciteit van het goederen- en reizigersverkeer over het spoor te verhogen. Hiertoe dient een 3e en 4e spoor tussen Gent en Brugge gerealiseerd.

Anderzijds stelde Infrabel een plan op om het jaarlijks aantal ongevallen aan overwegen te verminderen

door het afschaffen van overwegen (plan 'afschaffen overwegen 2008-2015').

Uit de samenlezing van beide plannen werd duidelijk dat de overweg 23 op de spoorlijn L50A

(Hansbekedorp/Nevelestraat) moet worden afgeschaft.

Het ondertunnelen van de weg op dezelfde plaats als de overweg 23 is niet mogelijk aangezien er daarvoor teveel woningen onteigend zouden moeten worden en omdat het beschermd dorpsgezicht van Hansbeke te veel zou worden aangetast.

Daarom werden alle alternatieven onderzocht en afgewogen in overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer, de gemeente Nevele en TUC RAIL/Infrabel, zoals blijkt uit de diverse studies naar ruimtelijke en milieueffecten en overlegmomenten. Al deze alternatieven, met hun voor- en nadelen, staan samen opgesomd in het document 'Rondweg Hansbeke milieueffectbeoordeling - toetsing inpassing nieuwe infrastructuur in bestaande omgeving'. Na afweging van alle maatschappelijke aspecten werd geopteerd voor de aanleg van een oostelijke rondweg rond Hansbekedorp van de Vaartstraat tot de Rostraat/Nevelestraat.

De aanvraag werd voorafgaandelijk besproken met de Vlaamse Bouwmeester. Dit resulteerde in een tussentijds advies en een finaal gunstig advies. Deze adviezen werden in het aanvraagdossier opgenomen.

De gewestelijk stedenbouwkundig ambtenaar onderschrijft dit finaal advies en maakt zich de motivatie en de conclusie eigen.

Ruimtelijk gezien is de voorziene rondweg een logische en goede oplossing.

Op het gewestplan staat reeds een reservatiestrook aangeduid voor een rondweg rond Hansbekedorp. De voorziene rondweg vormt ook de fysieke scheiding tussen het woon(uitbreidings)gebied en het (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied.

Het grote voordeel van dit traject is dat de doortocht van Hansbeke volledig wordt ontlast van doorgaand verkeer, waardoor er minder verkeersoverlast zal zijn. De dorpskern wordt terug leefbaar en ook de bestaande historische gebouwen zullen hierdoor meer tot hun recht komen.

De aanleg van de weg op maaiveldniveau en het beperken van infrastructuur tot het strikt noodzakelijke (zoals het niet voorzien van verlichting over het gehele tracé) toont aan dat er rekening wordt gehouden met het beschermde dorpsgezicht 'Dorpskom van Hansbeke'.

Ter hoogte van de bestaande overweg 23 wordt een onderdoorgang voorzien. Deze is enkel toegankelijk voor voetgangers en, fietsers. Op die manier blijft de historische as Hansbekedorp/Nevelestraat behouden voor fietsers en voetgangers en kunnen zij zich via deze onderdoorgang nog altijd verplaatsen van het noordelijke deel van Hansbekedorp naar het zuidelijke deel of vice versa. Door deze onderdoorgang zeer ruim en open te ontwerpen en de nodige groenaanplantingen te voorzien, wordt een uitnodigende, aangename omgeving gecreëerd.

Op die manier wordt deze onderdoorgang niet ervaren als een nauwe tunnel, maar eerder als een ondergronds pleintje. Zo wordt de barrièrewerking ten gevolge van de verbreding van de spoorweg tegen gegaan.

Het aansluiten van de toegangen tot de perrons op deze brede onderdoorgang zorgt er voor dat de spoorreizigers ook van deze onderdoorgang gebruik zullen maken. Samen met de passage tussen het noordelijke en zuidelijke deel van Hansbekedorp zal deze onderdoorgang bijgevolg frequent gebruikt worden en zal die in het dorpsweefsel snel een plaats vinden.

De voorziene werken voor de aanleg van de rondweg liggen nagenoeg volledig binnen de reservatiestrook op het gewestplan. Enkel op een beperkt aantal plaatsen worden werken voorzien buiten het reservatiegebied, waar de werken in strijd zijn met de van toepassing zijnde stedenbouwkundige voorschriften.

Op basis van de beoordeling in de rubriek 'Afwijkingen van stedenbouwkundige voorschriften' kan besloten worden dat de voorziene werken m.b.t. de aanleg van de rondweg, die strijdig zijn met de stedenbouwkundige voorschriften van het gewestplan, het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan Voorde/Kouterken en het bijzonder plan van aanleg 'zonevreemde bedrijven - deelplan 5', omwille van de aard en de omvang van de werken en het ruimtelijk bereik van de effecten van de betrokken handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van de voormelde gebieden en de omliggende gebieden niet overschrijden.

Dit betekent dat bij de beoordeling van de aanvraag toepassing kan gemaakt worden van art. 4.4.7, §2 VCRO.

Het beschermd dorpsgezicht 'Dorpskom van Hansbeke' wordt door deze aanvraag doorkruist.

Eenzijds is er het gedeelte op, onder en langs de bestaande spoorlijn.

De bestaande spoorlijn vormt nu al een verstorend element in Hansbeke. Het spoor verdeelt het dorp nu al in een noordelijk en een zuidelijk deel.

Het aanleggen van het 3e en 4e spoor en het verleggen/aanpassen van de wegenis langs de sporen sluit nauw aan bij de bestaande spoorlijn Deze werken veranderen dan ook nauwelijks iets aan de bestaande situatie van de spoorlijn die het dorp doorkruist.

De extra barrière door de bijkomende spoorbreedte wordt gecompenseerd door de brede en klare

doorgang voor fietsers en voetgangers en door de functionele, maar sobere aanleg van de aansluitende

wegenis.

Ook wordt het beschermd monument met als adres Kerkakkerstraat 1A gedemonteerd en op hetzelfde perceel herbouwd worden.

Dit alles zorgt ervoor dat de spoorverbreding aanvaardbaar is binnen het beschermd dorpsgezicht.

Anderzijds voorziet de aanvraag in de rondweg rond Hansbeke, die het beschermd dorpsgezicht doorkruist.

De voorziene inplanting van de rondweg doorkruist het beschermd dorpsgezicht in de oostelijke rand van het beschermd dorpsgezicht, zodat de bestaande dorpscontext niet of nauwelijks wordt aangetast. Door de aanleg van de rondweg op maaiveldniveau en door geen verlichtingspalen, bomen of bufferende vegetatie te voorzien in het deel van de rondweg ten noorden van de spoorweg blijven de zichtbaarheid van het beschermd dorpsgezicht en de zichtlijnen vanuit het beschermd dorpsgezicht nagenoeg behouden.

Door de voorziene rondweg en het feit dat de onderdoorgang ter hoogte van overweg 23 enkel bruikbaar is voor de zwakke weggebruiker, wordt het doorgaand verkeer uit de dorpskern geweerd en zal zodoende het verkeer in de dorpskern verminderen. Dit zorgt voor een opwaardering van het beschermd dorpsgezicht en van de aanwezige historische gebouwen.

Er kan ook opgemerkt worden dat de rondweg quasi volledig gelegen is in een op het gewestplan voorziene reservatiestrook, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit, op 14/09/1977, terwijl het beschermd dorpsgezicht 'Dorpskern van Hansbeke' werd goedgekeurd bij Ministerieel Besluit op 01/10/1981. Er dient dus vastgesteld dat men ten tijde van de bescherming van het dorpsgezicht reeds op de hoogte was van de mogelijke aanleg van een rondweg aan de rand van de bescherming.

De voorziene uitbreiding van de spoorlijn (3e en 4e spoor) zorgt voor de versterking van het huidige landschapsbeeld van de bestaande spoorlijn.

De rondweg wordt ten noorden van de spoorweg voorzien op de grens tussen woongebied en (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied en vormt dan ook een ruimtelijk structurerende afbakening tussen het westelijk gelegen woongebied en het oostelijk gelegen (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied.

De aanleg van (het noordelijke deel van) de rondweg op maaiveldniveau en het niet plaatsen van verlichtingspalen (enkel ter hoogte van de ondertunneling en de kruispunten/rondpunten) en het beperkt voorzien van bomen of bufferende vegetatie zorgt er voor dat de bestaande vergezichten zo maximaal mogelijk bewaard worden.

Ook het zuidelijke deel van de rondweg wordt op maaiveldniveau aangelegd Cissen de bestaande bebouwing.

Omwille van de aanpassing van verschillende gemeentewegen is een gemeenteraadsbeslissing noodzakelijk, De wegenis in de stationsomgeving wordt ook aangepast.

Over deze aanvraag werd door de gemeenteraad van Nevele in zitting van 08/11/2016 een voorwaardelijk gunstige beslissing genomen in toepassing van artikel 4.2,25 van de Vlaamse Codex ruimtelijke ordening (zie bijlage). De gewestelijk stedenbouwkundig

ambtenaar onderschrijft de motivatie en conclusie van deze beslissing; de geformuleerde voorwaarden en lasten worden in de voorliggende beslissing opgenomen.

Door de voorziene werken zal het verkeer tijdelijk gehinderd worden. Tijdens de werken zal het werfverkeer ook voor een tijdelijke bijkomende belasting zorgen.

Na de voorziene werken zal echter een vlotte doorgang voor het verkeer gegarandeerd blijven.

Bovendien zal er een verkeersveiligere situatie ontstaan. Door het afschaffen van de overweg verdwijnt het conflictpunt tussen het treinverkeer en het verkeer dat de overweg kruist. Door de voorziene rondweg wordt het doorgaand verkeer rond Hansbekedorp geleid, wat in het centrum leidt tot minder verkeersoverlast en een verbetering van de leefbaarheid.

De nieuw voorziene stopplaats op de spoorlijn laat toe dat mensen met beperkte mobiliteit toegang krijgen tot de perrons door de toegangshellingen.

De voorziene materialen en vormgeving zorgen er voor dat de stopplaats een hedendaags karakter heeft, maar ook een zekere warmte uitstraalt door het gebruik van hout in de luifels. Zodoende wordt een aangename omgeving gecreëerd.

Ook wordt een brede onderdoorgang voorzien ter hoogte van de bestaande overweg 23.

Gelet ook op de (voorwaardelijk) gunstige adviezen en op de beoordeling van de bezwaren die werden ingediend naar aanleiding van het openbaar onderzoek.

ALGEMENE CONCLUSIE

Uit bovenstaande motivering blijkt dat, met toepassing van art. 4.4.7, §2 VCRO, de gevraagde

vergunning kan worden verleend, mits naleving van de hierna vermelde voorwaarden.

BIJGEVOLG WORDT OP 18/11/2016 HET VOLGENDE BESLIST:

De gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar geeft de vergunning af aan de aanvrager, die ertoe verplicht is

1° het college van burgemeester en schepenen en de gewestelijke stedenbouwkundige ambtenaar per beveiligde zending op de hoogte te brengen van het begin van de werkzaamheden of handelingen waarvoor vergunning is verleend, ten minste acht dagen voor de aanvatting van die werkzaamheden of handelingen;

2° de volgende voorwaarden strikt na te leven:

- de plannen, zoals geïllustreerd op 21/12/2012, blijven onverminderd van toepassing.

- de eerste drie voorwaarden, opgelegd door het Agentschap Wegen en Verkeer:

- de trappen naar de perrons dienen te worden voorzien van een zijgootje voor fietsen;

- de tussenafstand tussen fietspad en rijweg dient overal zeker 1 m te bedragen;

- het fietspad aan de VoordestraatNaartstraat dient beperkt gewijzigd, zoals aangeduid in het advies;

- de voorwaarden, opgelegd door Agentschap Onroerend Erfgoed:

- Voor het item opgenomen in de vastgestelde inventaris van het bouwkundig erfgoed:

Het grondig documenteren van de toestand van het bouwkundig erfgoed v66r de sloop (hoofd- en eventuele bijgebouwen), exterieur en interieur d.m.v. foto's (digitaal te verspreiden, hoge beeldresolutie) en van de omgeving in een straal van 15m rond het gebouw/gebouwencomplex.

- Voor het archeologisch erfgoed:

- Voorafgaand aan de realisatie van het project dienen de terreinen waar bodemingrepen gepland zijn door een archeologische prospectie met ingreep in de bodem te worden onderzocht en dit in opdracht van de bouwheer die de financiële lasten hiervoor draagt. Deze prospectie heeft als doel het terrein te screenen op aan- of afwezigheid van archeologisch erfgoed, om een ongedocumenteerde vernieling van waardevol archeologisch erfgoed te vermijden.

- De prospectie met ingreep in de bodem dient te worden uitgevoerd conform de bepalingen van het archeologiedecreet. Dit betekent onder meer dat de prospectie, inclusief de rapportage, wordt uitgevoerd door en onder leiding van een archeoloog. De archeoloog vraagt hiertoe een prospectievergunning aan bij de bevoegde administratie (Onroerend Erfgoed, Brussel, Back Office Beheer, Koning Albert 11-laan 19, bus 5, 1210 Brussel). Aan deze vergunning worden bijzondere voorwaarden gehecht. De bouwheer kan deze bijzondere voorwaarden vooraf opvragen bij Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen om de aanbesteding van de archeologische prospectie vlot te laten verlopen.

- De archeologische prospectie met ingreep in de bodem omvat eveneens de opmaak van een rapport. Dit rapport moet, conform de bijzondere voorwaarden, binnen een bepaalde termijn na het afronden van het onderzoek aan Onroerend Erfgoed worden toegezonden. Pas na de ontvangst van het rapport kan Onroerend Erfgoed oordelen of de gronden kunnen worden vrijgegeven wegens een gebrek aan relevante archeologische sporen.

- Indien relevante archeologische sporen aangetroffen worden, dient afgewogen te worden of behoud in site mogelijk is. Kan dit niet, dan moet de bouwheer de nodige tijd én financiële middelen voorzien voor een volwaardige archeologische opgraving voorafgaand aan de werken. Net als bij een prospectie wordt een opgraving uitgevoerd conform de bepalingen van het archeologiedecreet en onder leiding van een archeoloog. Deze archeoloog beschikt over een opgravingsvergunning waaraan bijzondere voorwaarden zijn gehecht.

- de voorwaarden, opgelegd door het Agentschap Natuur en Bos:

- Om het verstoren van broedende vogels uit te sluiten mogen de werken niet gestart worden in de broedperiode (1 maart-1 juli). Dit volgens de zorgplicht en het soortenbesluit;

- De te ontbossen oppervlakte bedraagt 3415 m². Deze oppervlakte valt niet meer onder het toepassingsgebied van het Bosdecreet. De resterende bosoppervlakte moet ALS BOS behouden blijven. Bijkomende kappingen in deze zone kunnen maar uitgevoerd worden mits machtiging door het Agentschap voor Natuur en Bos. Het is evenmin toegelaten zonder machtiging om in deze zone constructies op te richten of ingrijpende wijzigingen van de bodem, de strooisel-, kruid- of boomlaag uit te voeren;

- De vergunning wordt verleend op grond van artikel 90bis, §5, derde lid, van het Bosdecreet en onder de voorwaarden zoals opgenomen in het hierbij gevoegde compensatieformulier met nummer: COMP/16/0106/0V;

- De bosbehoudsbijdrage van 13523,40 € dient binnen de 4 maanden, vanaf de datum waarop gebruik mag gemaakt worden van deze vergunning, gestort worden op het rekeningnummer van het Agentschap voor Natuur en Bos. Zie het overschrijvingsformulier als bijlage bij deze vergunning;

- Als bijlage vindt u het door het Agentschap voor Natuur en Bos goedgekeurde compensatievoorstel, dat integraal moet deel uitmaken van de stedenbouwkundige vergunning.

- de eerste voorwaarde, opgelegd door de provincie Oost-Vlaanderen, dienst Integraal Waterbeleid:

- de geplande inbuizingen in waterloop 3.10 moeten een minimale doorvoersectie van 1.60m² hebben.
- de voorwaarden en lasten, geformuleerd in de beslissing van 08111/2016 van de gemeenteraad van Nevele.

3° de volgende aandachtspunten worden ter kennis gebracht van de aanvrager:

- het Agentschap Wegen en Verkeer:

- de middenberm aan de noordelijke uitrit van de tunnel dient te worden gematerialiseerd (vb. plaatselijk betonnen stootbanden);
- werken dienen in overleg met het Agentschap Wegen en Verkeer te gebeuren.

- de Vlaamse Milieumaatschappij:

Er dient zoveel mogelijk te worden voorzien in de aanleg van onverharde grachten, tenzij harde

structuren noodzakelijk zijn voor de stabiliteit.

- de voorwaarden, opgelegd door de provincie Oost-Vlaanderen, dienst Integraal Waterbeleid:

- Ingevolge art. 15 van voornoemd provinciaal reglement is het verboden eender welke bouwwerken, herstellingen of beplantingen uit te voeren, of afsluitingen op te richten binnen een afstand van 3 m van de uiterste boord of afhankelijkheden van de waterloop, vooraleer daartoe een schriftelijke machtiging bekomen te hebben van het gemeentebestuur.
- Artikel 17 § 1 van de wet van 28 december 1967 legt de aangelanden van een onbevaarbare waterloop de verplichting op :
 - doorgang te verlenen aan de personeelsleden van het bestuur, aan de werklieden en aan de andere personen, belast met het uitvoeren van werken aan de waterloop ;
 - op hun gronden of eigendommen de uit de bedding van de waterloop opgehaalde voorwerpen en de voor de uitvoering van de werken nodige materialen, gereedschap en werktuigen te laten plaatsen.
- Geen vergoeding is aan de aangelanden, aan de gebruikers en aan de eigenaars van kunstwerken verschuldigd uit hoofde van de plaatsing op hun gronden of eigendommen binnen een strook van vijf meter vanaf de oever, van de producten die voortkomen van de ruimingswerken (art. 17 § 2 — wet 28 december 1,967).

Om het onderhoud aan de waterloop mogelijk te maken moet rekening worden gehouden met de volgende randvoorwaarden:

- afsluitingen moeten op een afstand tussen 0,75 m en 1 m van de kruin van de waterloop worden geplaatst, en mogen de hoogte van 1,50 m niet overschrijden.
- dwarsafsluitingen mogen de toegang tot de werkstrook niet belemmeren en moeten daarom gemakkelijk wegneembaar en terugplaatsbaar zijn of voorzien zijn van een poort.
- bomen of struikgewas langs de waterloop moeten of minstens 0,75 m van de taludinsteeek worden geplaatst, eventuele bomen langs de waterloop moeten bovendien op een tussenafstand van minstens 10 m worden geplant.
- binnen de 5 m-zone mogen geen constructies zoals tuinhuisjes e.d. worden gebouwd.

...

Dit is de bestreden beslissing.

4. ONTVANKELIJKHEID VAN DE TUSSENKOMST

Uit het dossier blijkt dat de verzoeken tot tussenkomst tijdig en regelmatig zijn ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

5. ONTVANKELIJKHEID VAN DE VORDERING TOT Vernietiging

A. Ontvankelijkheid wat betreft de tijdigheid van het beroep

Uit het dossier blijkt dat de vordering tijdig is ingesteld. Er worden geen excepties opgeworpen.

B. Ontvankelijkheid wat betreft het belang van de verzoekende partijen

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen enten hun belang op artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO en stellen dat zij allen eigenaars en/of bewoners zijn van percelen die doorkruist worden door of liggen in de onmiddellijke omgeving van de aanvraag.

De eerste verzoekende partij situeert haar woning en een door haar verhuurde woning ten aanzien van de aanvraag en stelt dat haar woon- en leefklimaat en dat van haar gezin zal worden aangetast doordat men zal uitkijken op de rondweg in plaats van het bestaande bos. Het groene karakter aan de achterkant van de woning zal doorkruist worden door de aanleg en de eerste verzoekende partij vreest eveneens geluids- en geurhinder te ondervinden.

Ook de tweede verzoekende partij duidt haar woning en de aanvraag aan op een luchtfoto en stelt dat de aanvraag haar voortuin doorkruist. Zij vreest niet alleen een verlies aan privacy en geluids-, licht- en geurhinder maar ook dat de oprit aan de achterzijde van haar schuur ontoegankelijk zou worden, waardoor ook de achterliggende bioput, regenwaterput en composthoop niet langer toegankelijk zullen zijn. Zij brengt foto's bij van diersoorten die volgens haar dreigen te verdwijnen door de realisatie van de rondweg.

De derde verzoekende partij illustreert aan de hand van een luchtfoto dat haar perceel door het vergunde tracé doorkruist wordt en klaagt over een aantasting van haar woon- en leefklimaat door de visuele verstoring van de bestaande groene omgeving en brengt foto's bij van verschillende (beschermd) diersoorten die volgens haar dreigen te verdwijnen. Ten slotte maakt zij gewag van geluids- en geurhinder in haar woning en buitenruimten.

2.

De verwerende noch de eerste tussenkomende partij betwisten het belang van de verzoekende partijen.

3.

De tweede tussenkomende partij formuleert een exceptie met betrekking tot het belang van de verzoekende partijen en stelt dat de verzoekende partijen het mogelijk bestaan van hinderaspecten en nadelen niet voldoende waarschijnlijk maken. Zo maken de verzoekende partijen niet concreet op welke wijze de bestaande uitzichten zullen worden gewijzigd en staven zij de vermeende geur-, geluids- en lichthinder niet aan de hand van stukken. Bovendien werd er in de milieubeoordeling voldoende aandacht besteed aan de potentiële geluidshinder. Van een verminderde

toegankelijkheid van de schuur van de tweede verzoekende partij is geen sprake aangezien deze steeds vlot bereikbaar blijft via de bestaande toegangsweg vooraan.

De tweede tussenkomende partij vermeldt eveneens dat dat de verzoekende partijen ofwel kennis gehad moeten hebben van de ligging in de reservatiestrook op het gewestplan op het moment dat zij de percelen aankochten, ofwel nagelaten hebben de gewestplanbestemming aan te vechten. Hetzelfde kan gezegd worden van het rooilijnplan dat werd opgemaakt met het oog op de realisatie van de rondweg.

4.

De verzoekende partijen stellen in hun wederantwoordnota dat zij hun belang omstandig motiveerden in het verzoekschrift en dat de Raad hun belang ook eerder aanvaardde in de zaak met rolnummer 1213/0414/SA/7/0389.

Beoordeling door de Raad

1.

Om als belanghebbende derden bij de Raad beroep te kunnen instellen, vereist artikel 4.8.11, §1, eerste lid, 3° VCRO dat de verzoekende partijen, als natuurlijke personen of als rechtspersonen, rechtstreekse of onrechtstreekse hinder of nadelen kunnen ondervinden als gevolg van de bestreden vergunningsbeslissing, maar niet dat deze hinder of nadelen absoluut zeker is.

De verzoekende partijen moeten het eventueel bestaan van deze hinder of nadelen voldoende waarschijnlijk maken, de aard en de omvang ervan voldoende concreet omschrijven en tegelijkertijd moeten zij aantonen dat er een rechtstreeks of onrechtstreeks causaal verband kan bestaan tussen de uitvoering of de realisatie van de vergunningsbeslissing en de hinder of nadelen die zij ondervinden of zullen ondervinden.

2.

De verzoekende partijen, die alleen eigenaar en/ of bewoners zijn van percelen die palen aan of doorkruist worden door het grootschalig project, maken mogelijke aantasting van hun woon- en leefklimaat omwille van de vermindering van het groene karakter van de omgeving en geluids- en geurhinder voldoende concreet en aannemelijk.

Het is niet nodig dat de verzoekende partijen aantonen dat deze hinder en nadelen absoluut zeker is. De tweede tussenkomende partij toont het tegendeel alleszins niet aan en slaagt er bijgevolg niet in aan te tonen dat de door de verzoekende partijen ingeroepen hinder en nadelen onmogelijk te ondervinden zouden zijn.

De Raad oordeelt dat de door de verzoekende partijen ingeroepen hinder en nadelen tevens een, minstens onrechtstreeks, gevolg is van de bestreden beslissing.

De exceptie van de tweede tussenkomende partij wordt verworpen.

6. ONDERZOEK VAN DE MIDDELEN

A. Eerste middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen roepen de schending in van het bij koninklijk besluit van 14 september 1977 vastgestelde gewestplan “Gentse en Kanaalzone”, de artikelen 5, 6, 11, 15 en 18 van het koninklijk besluit van 28 december 1972 betreffende de inrichting en de toepassing van de ontwerp-gewestplannen en gewestplannen (hierna: Inrichtingsbesluit), het bij ministerieel besluit van 15 mei 2001 goedgekeurde BPA “zonevrije bedrijven, deelgebied 5 Wille nv – Garage”, het bij besluit van de deputatie van 13 mei 2004 vastgestelde gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Hansbekeklooster”, het bij besluit van de deputatie van 9 november 2006 vastgestelde gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan “Voorde — Kouterken”, artikel 4.3.1, §1, 1° VCRO en 4.4.7, §2 VCRO samen gelezen met artikel 3, §2 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1., 5°, artikel 4.4.7, §2, en artikel 4.7.1, §2, tweede lid, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening (hierna: het besluit van 5 mei 2000), alsook de schending van artikel 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van bestuurshandelingen, alsmede van de beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij zijn van oordeel dat er voor de aanvraag geen beroep gedaan kon worden op artikel 4.4.7, §2 VCRO samen gelezen met artikel 3, §2 van het besluit van 5 mei 2000, aangezien er uit de bestreden beslissing geen afdoende toetsing blijkt van de uitgestrektheid van de werken, de milieu-impact en het al dan niet aanwezig zijn van locatiealternatieven, laat staan dat de gevraagde afwijking deze toets zou doorstaan.

Volgens de verzoekende partijen ligt er geen afdoende milieueffectenbeoordeling voor. Zij verwijzen hierbij naar de uiteenzetting van hun derde en vierde middel. Bovendien werd er geen volwaardig alternatievenonderzoek gevoerd: de ligging van het gekozen tracé binnen het reservatiegebied vormt de rode draad in het alternatievenonderzoek en de verzoekende partijen tonen aan de hand van een voorbeeld aan dat er volgens hen wel degelijk alternatieven voorhanden zijn. Nochtans mag er bij een infrastructuurproject met een dergelijke ruimtelijke impact toch een zorgvuldige alternatievenafweging worden verwacht.

2.

De verwerende partij betwist het belang van de verzoekende partijen bij dit middel. De verzoekende partijen wonen in het begin van de Doornbosstraat in Nevele die integraal gelegen is binnen de op het gewestplan voorziene reservatiestrook. Het gedeelte van de aanvraag ter hoogte van de Doornbosstraat betreft dus een loutere verwezenlijking van de gewestplanbestemming, waarvan de verzoekende partijen ofwel kennis hadden op het moment dat zij hun perceel aankochten, ofwel nooit de wettigheid hebben aangevochten.

De verwerende partij wijst er vervolgens op dat de Raad in het arrest nummer RvVb/A/1516/1344 van 12 juli 2016 duidelijk stelde dat de keuze voor de omleidingsweg in de milieueffectenbeoordeling afdoende en zorgvuldig werd gemotiveerd. De bewering dat er geen afdoende milieueffectenbeoordeling voorligt en dat er locatiealternatieven voorhanden zijn kan dan ook niet worden gevolgd.

De verwerende partij citeert de bestreden beslissing, waarin het door de eerste tussenkomende partij op 22 september 2016 ingediende gemotiveerd verzoek conform artikel 4.4.7, §2 VCRO en

artikel 3, §2 van het besluit van 5 mei 2000 dat betrekking heeft op enkele beperkte onderdelen van de rondweg, *in concreto* beoordeeld wordt en tot de conclusie gekomen wordt dat de aangevraagde handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden.

3.

Ook de eerste tussenkomende partij betwist het belang van de verzoekende partijen die allen woonachtig zijn in een gedeelte van de aanvraag dat volledig binnen de reservatiestrook blijft. Dat er op andere gedeelten van de voorziene werken op gemotiveerd verzoek van de eerste tussenkomende partij een zeer beperkte afwijking van de reservatiestrook wordt vergund, kan onmogelijk enig rechtstreeks en persoonlijk nadeel berokkenen.

De Raad beoordeelde de verenigbaarheid met de goede plaatselijke ordening reeds in het arrest met nummer RvVb/A/1516/1344, en kwam tot de conclusie dat de verwerende partij een afdoende gemotiveerde, zorgvuldige en kennelijk redelijke beslissing nam. De verzoekende partijen kunnen dit dan ook niet dienstig meer in twijfel trekken. Zij kunnen evenmin in twijfel trekken dat uit de milieubeoordeling duidelijk, afdoende en zorgvuldig gemotiveerd blijkt dat het project van de rondweg de beste keuze betreft, hetgeen trouwens, overeenkomstig het eerder arrest van de Raad, door de verwerende noch door de Raad beoordeeld dient te worden. De eerste tussenkomende partij merkt op dat er helemaal geen realistische locatie-alternatieven bestaan.

De Raad heeft in het arrest van 12 juli 2016 geoordeeld dat de verwerende partij niet zorgvuldig heeft onderzocht of de aanvraag in overeenstemming is met alle geldende bestemmingsvoorschriften. Teneinde integraal te voldoen aan de verenigbaarheid met de bestemmingsvoorschriften besliste de eerste tussenkomende partij om voor het deel van de rondweg en de werfzone buiten de reservatiestrook een beroep te doen op de in artikel 4.4.7, §2 VCRO voorziene afwijkingsmogelijkheid. In het gemotiveerd verzoek toont de eerste tussenkomende partij verwijzend naar het besluit van 5 mei 2000 aan dat de aangevraagde stedenbouwkundige vergunning voor het deel van de rondweg en de werfzone buiten de reservatiestrook handelingen van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact betreft. De verwerende partij heeft dit verzoek *in concreto* beoordeeld en afdoende zorgvuldig gemotiveerd dat er toepassing gemaakt kan worden van artikel 4.4.7, §2 VCRO *juncto* artikel 3, §2 van het besluit van 5 mei 2000.

4.

De tweede tussenkomende partij wijst erop dat de verwerende partij zeer nauwkeurig is ingegaan op de ligging van het ganse plangebied volgens de geldende bestemmingsvoorschriften. Uit het bestreden besluit blijkt dat het aangevraagde kon gerealiseerd worden in overeenstemming met de gewestplanbestemming voor zover daar rechtsgeldig van kon worden afgeweken. De verwerende partij maakt zich de motivering uit de gemotiveerde nota van de aanvrager eigen en motiveert vervolgens zelf in detail dat het volledige tracé wel degelijk bestemmingsconform is.

Met betrekking tot de uitgestrektheid van de werken wordt er waar nodig wel degelijk steeds geargumenteed dat het om een kleine handeling van algemeen belang gaat met een ruimtelijk beperkte impact. Ook de kritiek met betrekking tot de beoordeling van de milieueffecten is volledig onterecht aangezien deze afdoende beoordeeld werden en er ook in de MER-ontheffingsparagraaf, in de milieubeoordeling “rondweg Hansbeke”, in de natuurtoets en in het gunstig advies van het Agentschap voor Natuur en Bos en de Vlaamse Milieumaatschappij uitvoerig wordt ingegaan op alle mogelijke aspecten van enige milieu-impact. Tot slot werden er wel degelijk verschillende scenario's onderzocht waarna uit de studie gebleken is dat het voorgestelde tracé het beste alternatief is.

5.

In hun wederantwoordnota wijzen de verzoekende partijen erop dat de Raad in het arrest nummer RvVb/A/1516/1344 reeds geoordeeld heeft dat de overeenstemming van een aanvraag met de gewestplanbestemming geen vrijgeleide vormt voor het verlenen van een stedenbouwkundige vergunning. De verzoekende partijen kunnen hinder ondervinden van het aangevraagde, dat één en ondeelbaar is en de gevraagde afwijkingen zijn noodzakelijk om het totaaltracé vergunbaar te maken. De verzoekende partijen zijn dan ook van mening dat zij wel degelijk beschikken over het vereiste belang bij het middel.

Voorts blijkt volgens de verzoekende partijen uit een brief van TUCRAIL en de daaropvolgende beslissing van de tweede tussenkomende partij van 18 december 2017 dat er wel degelijk alternatieven voorhanden zijn, maar dat hiervoor een planningsproces doorlopen zou moeten worden. De aanvraag mag niet verkapt worden om een afdoende beoordeling van de milieu-impact onmogelijk te maken. Een toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO kan niet toegestaan worden om een planningsproces te omzeilen.

5.

De verwerende partij benadrukt in haar laatste nota dat de verzoekende partijen nog steeds niet aantonen dat de keuze voor de omleidingsweg in de milieueffectenbeoordeling niet op een afdoende en zorgvuldige wijze werd gemotiveerd. Evenmin slagen de verzoekende partijen in hun bewijslast dat de motivering onjuist of kennelijk onredelijk is.

6.

De eerste tussenkomende partij wijst erop dat de correspondentie met TUCRAIL en de beslissing van het college van burgemeester en schepenen dateren van ruim een jaar na de totstandkoming van de bestreden beslissing, zodat de verwerende partij, zelfs wanneer er daarin sprake zou zijn van een realistisch alternatief, op het ogenblik van de besluitvorming onmogelijk rekening kon houden met deze documenten. De documenten bevatten echter enkel anticipatieve en gefaseerde noodscenario's en geen realistische locatie-alternatieven.

7.

De tweede tussenkomende partij benadrukt dat er wel degelijk verschillende scenario's werden onderzocht, en dat de verzoekende partijen niet aannemelijk maken dat er nog andere realistische alternatieven zouden bestaan die niet redelijkerwijze in acht werden genomen bij de beoordeling.

Beoordeling door de Raad

1.

Opdat een verzoekende partij belang zou hebben bij een middel, is het noodzakelijk doch voldoende - tenzij het middel de openbare orde raakt - dat een vernietiging op basis van dit middel kan bijdragen tot het voordeel dat de verzoekende partij beoogt of, anders gezegd, dat dit middel het door haar geschetste nadeel zou kunnen weren.

De verzoekende partijen streven met de huidige vordering de vernietiging na van de beslissing van de verwerende partij van 18 november 2016, waarbij de aanleg van een rondweg, een onderdoorgang en twee sporen wordt vergund. Hun woningen zijn gelegen op of in de onmiddellijke omgeving van het vergunde tracé. De gebeurlijke vernietiging van deze bestreden beslissing op basis van het middel leidt ertoe dat de verwerende partij een nieuwe beslissing dient te nemen over het administratief beroep van de verzoekende partijen, waarbij het niet vaststaat dat de verwerende partij zonder de bekritiseerde onregelmatigheden tot dezelfde beslissing zou komen.

De verzoekende partijen hebben dan ook belang bij het aanvoeren van het middel aangezien de vernietiging van de bestreden beslissing op grond van dit middel hen een voordeel kan opleveren.

Het middel is ontvankelijk.

2.

Artikel 4.4.7, §2 VRCO werd gewijzigd door artikel 27 van het decreet van 11 mei 2012 houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en wijziging van de regelgeving wat de opheffing van het agentschap Ruimtelijke Ordening betreft. Deze bepaling luidt thans als volgt:

“§ 2. In een vergunning voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften. Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte impact hebben vanwege hun aard of omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuren of voorzieningen tot gevolg hebben.

De Vlaamse Regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen. Ze kan ook de regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat niet door haar opgesomde handelingen toch onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen.

Deze paragraaf verleent nimmer vrijstelling van de toepassing van de bepalingen inzake de milieueffectrapportage over projecten, opgenomen in hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.”

De wijziging werd in de parlementaire voorbereiding van het voorstel van decreet houdende wijziging van diverse bepalingen van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening en wijziging van de regelgeving wat de opheffing van het agentschap Ruimtelijke Ordening betreft, onder meer als volgt toegelicht (VI. Parl., St., 2011-2012, 1494, nr. 1, 10-12):

“...

De huidige tekst van het bedoelde artikel 4.4.7, §2, van de VCRO luidt: “§2. In een vergunning voor kleine handelingen van algemeen belang, of voor lijninfrastructuur- en nutswerken die een gemeentelijk karakter hebben of kleine wijziging inhouden, mag steeds worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften, voor zover de betrokken handelingen de algemene bestemming en het architectonische en landschappelijke karakter van het gebied niet kennelijk in het gedrang brengen.

De Vlaamse Regering bepaalt welke handelingen van algemeen belang als klein worden beschouwd, en welke lijninfrastructuur- en nutswerken een gemeentelijk karakter hebben of een kleine wijziging inhouden.

Deze paragraaf verleent nimmer vrijstelling van de toepassing van de bepalingen inzake de milieueffectrapportage over projecten, opgenomen in hoofdstuk III van titel IV van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid.”

Deze huidige tekst biedt bijgevolg de mogelijkheid om van stedenbouwkundige voorschriften (van bijvoorbeeld het gewestplan) af te wijken voor:

- kleine handelingen van algemeen belang;*
- lijninfrastructuur- en nutswerken die een gemeentelijk karakter hebben;*
- lijninfrastructuur- en nutswerken die een kleine wijziging inhouden.*

Bij de concrete toepassing van het besluit van de Vlaamse Regering dat deze handelingen opsomde, heeft men vastgesteld dat het woord ‘kleine’ belangrijke grenzen stelt aan de

mogelijkheden van artikel 4.4.7, §2, van de VCRO. Ook is het 'gemeentelijk karakter' een moeilijk te hanteren begrip. Wat bijvoorbeeld met handelingen in de buurt van de gemeentegrenzen?

Het is eerder de uitgestrektheid van de ruimtelijke en milieu-impact en het al dan niet aanwezig zijn van locatiealternatieven die belangrijk zijn bij het formuleren van het antwoord op de vraag of de opmaak van een RUP al dan niet nuttig is. Dat was en blijft trouwens het achterliggende uitgangspunt van het artikel in de VCRO zoals verwoord in de toelichting (amendement nr. 65, Parl. St. VI. Parl. 2008-09, nr. 2011/3): "Bij de vaststelling van het besluit tot bepaling van de lijninfrastructuurwerken en de nutsleidingen die onder het toepassingsgebied vallen van deze bepaling, zal de Vlaamse Regering rekening moeten houden met de ruimtelijke impact, alsook met de kenmerken van de mogelijke milieueffecten en de gebieden die kunnen worden beïnvloed (per analogie zie criteria opgenomen in bijlage I bij het decreet Algemene Bepalingen Milieubeleid). Met andere woorden moet bij de bepaling van de concrete infrastructuurwerken in het uitvoeringsbesluit worden onderzocht of een bepaald infrastructuurproject al dan niet een dermate ruimtelijke impact heeft en zo'n zware en geografisch verspreide milieueffecten kan hebben dat, vooraleer het project kan worden gerealiseerd, eerst een planologische verankering en een bijbehorend MER op planniveau noodzakelijk is.

Indien de ruimtelijke en planologische impact dermate beperkt is en het bepaald infrastructuurproject enkel effecten kan hebben in de onmiddellijke omgeving van het project zelf, volstaat het dat, indien het desbetreffende infrastructuurproject project-MER-plichtig is (zoals hiervoor uiteengezet: een bijlage I of bijlage II-project), in het kader van de stedenbouwkundige of milieuvergunningaanvraag voor de realisatie van het bepaald infrastructuurproject een studie van de mogelijke effecten op projectniveau, d.w.z. een screening (bijlage II-project) en in voorkomend geval een project-MER (bijlage I-project of een bijlage II-project dat aanzienlijke milieueffecten kan hebben), wordt uitgevoerd (zie voorbeelden in voetnoot). Zelfs indien voor de realisatie van een infrastructuurproject geen screening of eventueel een project-MER moet worden opgesteld, aangezien ze onder drempels vallen van de bijlagen I en II, spreekt het voor zich dat een vergunningverlenende overheid steeds de mogelijke effecten onderzoekt in het kader van de vergunningaanvraag."

Vandaar dat thans een andere, beter op de doelstelling afgestemde aanpak wordt voorgesteld. De nieuwe tekst geeft aan dat kan worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben.

Handelingen van algemeen belang kunnen een ruimtelijk beperkte impact hebben omwille van hun aard, omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuren of voorzieningen tot gevolg hebben.

Er wordt gewerkt met een of meerdere lijsten, vastgelegd in een besluit van de Vlaamse Regering, van handelingen die onder de toepassing van het artikel vallen.

Aan sommige onderdelen van de lijst kunnen afwegingscriteria gekoppeld worden, evenals de vereiste dat voorafgaand aan het indienen van de aanvraag de overheid zich moet uitspreken over de potentiële toepasbaarheid van het artikel, met andere woorden de formele uitspraak dat voor het project geen voorafgaand planningsinitiatief vereist is. Indien er geen twijfel is dat een project aan de voorwaarden van de lijst voldoet, kan onmiddellijk een vergunning worden aangevraagd.

Voor projecten die niet op de lijst(en) van het besluit van de Vlaamse Regering voorkomen, kan een besluit van de Vlaamse Regering de regels bepalen op basis waarvan kan worden beslist dat ze toch onder het toepassingsgebied van het eerste lid vallen. Ook hier spreekt de overheid zich, bijvoorbeeld na het organiseren van een projectvergadering, uit over de potentiële toepasbaarheid van artikel 4.4.7, §2, eerste lid, van de VCRO voorafgaand aan het indienen van de aanvraag...."

Uit deze toelichting blijkt dat het de bedoeling van de decreetgever was om de tekst van de bepaling aan te passen aan het achterliggende uitgangspunt ervan, met name het nagaan van de ruimtelijke en planologische impact van een project en van de mogelijkheid tot alternatieve locaties en daarmee gepaard gaande het nut of de noodzaak van een voorafgaandelijk planningsinitiatief. Er wordt verder aangegeven dat de Vlaamse regering bij het uitvoeren van de bepaling kan werken met lijsten van projecten en dat regels kunnen bepaald worden voor projecten die niet op de lijst voorkomen, waarbij het de bedoeling is dat de overheid zich voorafgaand aan het indienen van een aanvraag, *“bijvoorbeeld na het organiseren van een projectvergadering”*, uitspreekt *“over de potentiële toepasbaarheid van het artikel, met andere woorden de formele uitspraak dat voor het project geen voorafgaand planningsinitiatief vereist is”*.

3.

Artikel 3 van het besluit van 5 mei 2000 bepaalt welke handelingen van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact hebben waarvoor, met toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO, de vergunning kan worden verleend in afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften, zonder dat er een voorafgaand planningsinitiatief vereist is.

Artikel 3, §1 van het besluit van 5 mei 2000, zoals gold bij het nemen van de bestreden beslissing, bepaalt dat onder meer de volgende handelingen worden beschouwd als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben:

“ ...

2° de aanleg van gemeentelijke verkeerswegen met maximaal twee rijstroken die over een lengte van maximaal 1 kilometer afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften;

3° de wijziging of uitbreiding van gemeentelijke verkeerswegen tot maximaal twee rijstroken;

...

10° de aanleg, wijziging of uitbreiding van infrastructuur en voorzieningen met het oog op de omgevingsintegratie van een bestaande of geplande infrastructuur of voorziening, zoals bermen of taluds, groenvoorzieningen en buffers, werkzaamheden in het kader van natuurtechnische milieubouw, geluidsschermen en geluidsbermen, grachten en wadi's, voorzieningen met het oog op de waterhuishouding en de inrichting van oevers;

...

14° werfzones en tijdelijke (grond) stockages met het oog op de uitvoering van de handelingen, vermeld in punt 1° tot en met 13°.

...”

Artikel 3, §2 van het besluit van 5 mei 2000 bepaalt dat onder meer de volgende handelingen ook kunnen beschouwd worden als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben:

“ ...

1° de aanleg van gewestwegen met maximaal twee rijstroken die over een lengte van maximaal 1 kilometer afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften;

...

3° de wijziging of uitbreiding van :

...

c) bestaande of geplande openbare verkeerswegen, met inbegrip van het wijzigen en uitbreiden van de bestaande of geplande op- en afritcomplexen.;

...

14° werfzones en tijdelijke (grond) stockages met het oog op de uitvoering van de handelingen, vermeld in punt 1° tot en met 13°.

...”

Artikel 3, §2 van het besluit van 5 mei 2000 bepaalt voor deze handelingen die niet onder paragraaf 1 vallen maar kunnen worden beschouwd als handelingen van algemeen belang met een ruimtelijk beperkte impact het volgende:

“De handelingen, vermeld in § 2, eerste lid, die niet onder paragraaf 1 vallen, mogen niet worden uitgevoerd in een ruimtelijk kwetsbaar gebied tenzij die handelingen gelet op hun aard, ligging en oppervlakte geen significante impact hebben op het ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Op gemotiveerd verzoek van de aanvrager kan het vergunningverlenende bestuursorgaan vaststellen dat de handelingen, vermeld in § 2, eerste lid, die niet onder paragraaf 1 vallen, een ruimtelijk beperkte impact hebben. Dat bestuursorgaan beoordeelt concreet of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en 17 de omliggende gebieden niet overschrijden, aan de hand van de aard en omvang van het project en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen.

De concrete beoordeling wordt ten laatste uitgevoerd bij het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek van de vergunningsaanvraag.

Een combinatie van de bovengenoemde handelingen kan beschouwd worden als handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben, als vermeld in artikel 4.4.7, § 2 van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening.”

In artikel 3, §3 van het besluit van 5 mei 2000 wordt bepaald:

“Op gemotiveerd verzoek van de aanvrager kan het vergunningverlenende bestuursorgaan vaststellen dat een handeling van algemeen belang die niet in paragraaf 1 of 2 is vermeld,, een ruimtelijk beperkte impact als vermeld in artikel 4.4.7, § 2, van de Vlaamse Codex Ruimtelijke Ordening heeft.

Deze handelingen mogen niet worden uitgevoerd in een ruimtelijk kwetsbaar gebied tenzij deze handelingen gelet op hun aard, ligging en oppervlakte geen significante impact hebben op het ruimtelijk kwetsbaar gebied.

Dat bestuursorgaan beoordeelt concreet of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden, aan de hand van de aard en omvang van het project, en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen.

Het vergunningverlenende bestuursorgaan oordeelt en beslist daarover nadat een projectvergadering werd gehouden en voor de vergunningsaanvraag werd ingediend. Het document waaruit die beslissing blijkt, wordt bij de vergunningsaanvraag gevoegd. ”

In het verslag van de Vlaamse regering bij het voormeld besluit van de Vlaamse regering van 20 juli 2012, wordt onder meer gesteld:

“ ...

Zoals opgenomen in de visienota Versnellen van Investeringsprojecten van de Vlaamse Regering van 15 oktober 2010 is het bestaande besluit inzake de handelingen van algemeen belang geëvalueerd door degenen die met het besluit te maken hebben, namelijk de ambtenaren van de administratie ruimtelijke ordening, overheidsadministraties die projecten initiëren en private aanvragers. Uit deze evaluatie bleek dat het eerder de ruimtelijke uitgestrektheid van de impact en het al dan niet aanwezig zijn van locatiealternatieven is, die belangrijk zijn bij het formuleren van het antwoord op de vraag of de opmaak van een RUP al dan niet nuttig is.

...

Het besluit, dat uitvoering geeft aan het gewijzigde VCRO-artikel, is vanuit die evaluatie gebaseerd op de volgende uitgangspunten :

- het garanderen van een versnelling door maximaal zaken op te nemen waarvoor evident de opmaak van een ruimtelijk uitvoeringsplan (" RUP ") geen meerwaarde heeft;*
- het bewaken van een goed procesverloop door ten aanzien van de toepasbaarheid van het besluit voor bepaalde handelingen een uitspraak te doen over de al dan niet noodzaak van een voorafgaand planningsinitiatief vooraleer de vergunningsaanvraag in te dienen;*
- het garanderen van ruimtelijke kwaliteit door een aantal beoordelingscriteria te specificeren;*
- het maximaliseren van rechtszekerheid, duidelijkheid en inperken van appreciatiemogelijkheden door een grotere volledigheid en klare omschrijvingen.*

...

Het aangepaste artikel 3 bevat drie verschillende lijsten, opgenomen in drie paragrafen. Paragraaf 1 omvat de handelingen waarbij het evident is dat een afwijking van de stedenbouwkundige voorschriften of verkavelingsvoorschriften overweegbaar is, terwijl een voorafgaand planningsinitiatief geen meerwaarde zou bieden, omdat er geen alternatieven af te wegen zijn of omdat de ruimtelijke inpassing en beoordeling van deze handelingen even goed in een vergunningsaanvraag kunnen plaatsvinden. Het gaat binnen de handelingen met ruimtelijk beperkte impact om deze handelingen met een zeer geringe impact, de puur lokale projecten en dergelijke meer.

...

Paragraaf 2 omvat de handelingen die overweegbaar zijn binnen de afwijkingsbepalingen, maar waar het om een aantal redenen nodig geacht wordt de toepasbaarheid van het afwijkingsartikel te onderzoeken, vooraleer de vergunningsaanvraag formeel ingediend wordt. Een eerste reden is dat de aanvrager op die manier van de bevoegde overheid uitsluitel krijgt over de vraag of er, ter wille van bijvoorbeeld de afweging van alternatieven of de ruimtelijke inpassing, niet beter eerst een RUP wordt opgemaakt. Die beoordeling uitstellen zou inhouden dat nodeloos tijdverlies wordt gecreëerd. Het is beter zo vroeg mogelijk duidelijkheid te krijgen over al dan niet een planningsinitiatief. Een tweede reden is de duidelijkheid die ten aanzien van derden wordt geschapen. Het besluit legt immers op dat de beoordeling over de al dan niet noodzaak van een planningsinitiatief gebeurt ten laatste bij het ontvankelijkheids- en volledigheidsonderzoek van de vergunningsaanvraag (het kan uiteraard ook vroeger, bijvoorbeeld naar aanleiding van een informeel overleg). Het document van de bevoegde overheid, waaruit blijkt om welke redenen geoordeeld wordt dat geen planningsproces nodig is, wordt bij het dossier gevoegd. De burger kan die motivatie raadplegen en bezwaren hierover tijdens de procedure kunnen voor een deel al

worden vermeden. Het voorkomt alleszins dat bezwaren worden verschoven naar de eindbeslissing over de vergunning.

...

Bij de beoordeling of een handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft doordat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuur of voorzieningen tot gevolg heeft, wordt minstens ingegaan op volgende aspecten :

1° het al dan niet verweven zijn van functies in het gebied en de integratie van de handelingen daarin;

2° de schaal en de visueel-vormelijke elementen van het gebied en de integratie van de handelingen daarin;

3° de landschappelijke integratie van de handelingen in het gebied. Bij die beoordeling wordt ook rekening gehouden met mogelijke effecten (ruimtelijke effecten en milieueffecten) buiten het gebied en kan rekening worden gehouden met beleidsmatig geplande of gewenste ontwikkelingen.

Paragraaf 3 biedt de mogelijkheid om, naast de handelingen, opgenomen in de paragrafen 1 en 2, voortsnog handelingen onder het toepassingsgebied van het besluit te brengen. Het kan dan gaan om zaken die niet of onvoldoende onder te brengen zijn onder de reeds opgesomde mogelijkheden, maar het kan ook gaan om handelingen die de vastgelegde grenzen overschrijden maar waarvan de ruimtelijke en milieu-impact beperkt is. Op gemotiveerde vraag van de vergunningsaanvrager kan het vergunningverlenende bestuursorgaan oordelen dat geen planningsinitiatief vereist is, maar dat de afwijkingsbepalingen kunnen worden ingeroepen. Om toe te laten met voldoende kennis van zaken te oordelen over de vraag, voorziet voorliggend besluit een voorafgaande projectvergadering. Op die projectvergadering geven de adviesinstanties hun standpunt over de vraag en zal het vergunningverlenende bestuursorgaan, op basis van die standpunten, finaal beslissen of de handelingen vergund kunnen worden met toepassing van de afwijkingsmogelijkheid. Ook die beoordeling gebeurt voorafgaand aan de vergunningsaanvraag, zodat het standpunt over de toepassing van dit besluit mee in procedure gaat.

Het eerste lid bepaalt dat de vergunningverlenende overheid, op gemotiveerd verzoek van een vergunningsaanvrager, kan beslissen dat een niet in paragraaf 1 of 2 vermelde handeling van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact heeft in de zin van artikel 4.4.7, § 2, van de VCRO. Deze beslissing wordt steeds genomen op grond van een concrete beoordeling overeenkomstig wat is bepaald in het tweede lid.

Het vergunningverlenende bestuursorgaan neemt over die concrete beoordeling een formele beslissing nadat een projectvergadering zoals bedoeld in artikel 5.3.2, van de VCRO, is georganiseerd.

Het document waaruit die beslissing blijkt, wordt bij de vergunningsaanvraag gevoegd. Wat betreft de toepassing van de paragrafen 2 en 3 moet alleszins duidelijk zijn dat het niet gewenst is om dit besluit toe te passen als er verschillende realistische lokatiealternatieven zijn die een afweging vragen op planniveau. Dan is een RUP het meest aangewezen instrument om die alternatievenafweging uit te voeren. Het oordeel van de bevoegde overheid moet dus alleszins een duidelijk standpunt hierover innemen.

...

Uit deze toelichting blijkt dat het voor de toepassing van §§2 en 3 “*alleszins duidelijk (moet) zijn dat het niet gewenst is om dit besluit toe te passen als er verschillende realistische lokatiealternatieven zijn die een afweging vragen op planniveau*”, dat in dit geval een ruimtelijk uitvoeringsplan het meest aangewezen instrument is om die alternatievenafweging uit te voeren en dat de bevoegde overheid hierover dus alleszins een duidelijk standpunt moet innemen.

De verwerende partij beschikt bij de beoordeling over de impact op het ruimtelijk functioneren van het gebied over een discretionaire bevoegdheid. De Raad kan zijn beoordeling op dit punt niet in de plaats stellen van die van het vergunningverlenend bestuursorgaan. Evenmin is de Raad bevoegd om te oordelen over de opportuniteit van de bestreden beslissing. Bij zijn legaliteitscontrole is de Raad enkel bevoegd om, op basis van de concrete gegevens van de zaak, te onderzoeken of het vergunningverlenend bestuursorgaan de feiten, waarop zij haar beoordeling baseert, correct heeft vastgesteld en of zij op basis daarvan in redelijkheid heeft kunnen beslissen dat de gevraagde handelingen, conform artikel 4.4.7, §2 VCRO *juncto* artikel 3, §2 van het besluit van 5 mei 2000, een ruimtelijk beperkte impact hebben.

4.

Uit het voorafgaande volgt:

- (1) dat krachtens artikel 4.4.7, §2 VCRO mag worden afgeweken van stedenbouwkundige voorschriften en verkavelingsvoorschriften voor handelingen van algemeen belang die een ruimtelijk beperkte impact hebben en dat handelingen van algemeen belang een ruimtelijk beperkte impact kunnen hebben omwille van hun aard, omvang, of omdat ze slechts een wijziging of uitbreiding van bestaande of geplande infrastructuren of voorzieningen tot gevolg hebben;
- (2) dat het achterliggende uitgangspunt van artikel 4.4.7, §2 VCRO is dat de ruimtelijke en planologische impact van een project, en de mogelijkheid tot alternatieve locaties, wordt nagegaan en daarmee gepaard gaande het nut of de noodzaak van een voorafgaandelijk planningsinitiatief;
- (3) dat een aanvrager overeenkomstig artikel 3, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000, een gemotiveerd verzoek kan indienen en het vergunningverlenende bestuursorgaan kan vaststellen dat een handeling van algemeen belang die niet in §§1 of 2 is vermeld, een ruimtelijk beperkte impact heeft zoals bedoeld in artikel 4.4.7, §2 VCRO;
- (4) dat in geval van toepassing van voormeld artikel 3, §3, het bestuursorgaan concreet beoordeelt of de handelingen de grenzen van het ruimtelijk functioneren van het gebied en de omliggende gebieden niet overschrijden, aan de hand van de aard en omvang van het project, en het ruimtelijk bereik van de effecten van de handelingen; dat het vergunningverlenende bestuursorgaan daarover oordeelt en beslist nadat een projectvergadering werd gehouden en voor de vergunningsaanvraag werd ingediend;
- (5) dat in geval van toepassing van artikel 3, §3 van het besluit van de Vlaamse regering van 5 mei 2000 de overheid zich, voorafgaand aan de aanvraag uitspreekt over de potentiële toepasbaarheid van artikel 4.4.7, §2 VCRO en met andere woorden een formele uitspraak impliceert dat voor het project geen voorafgaand planningsinitiatief vereist is;
- (6) dat het niet de bedoeling is om artikel 3, §3 voormeld toe te passen voor een project waarvoor er verschillende realistische locatiealternatieven zijn die een afweging vragen op planniveau en dat de bevoegde overheid hierover dus alleszins een duidelijk standpunt moet innemen.

5.

De aanvraag voorziet in de afschaffing van overweg 23 door de aanleg van een rondweg rond Hansbeke en een ruime onderdoorgang ter plaatse van overweg 23 en de aanleg van een 3e en 4^e spoor.

De partijen betwisten niet dat de aanvraag zich nagenoeg volledig situeert binnen de reservatiestrook overeenkomstig het gewestplan, en verenigbaar is met de geldende stedenbouwkundige voorschriften in dit gebied. Op een beperkt aantal plaatsen worden werken voorzien buiten de reservatiestrook.

In de bestreden beslissing overweegt de verwerende partij dat de gebieden die in het gemotiveerd verzoek zijn aangeduid met de letters A, C, D, E en H bestemd zijn tot woongebieden in de ruime zin en dat de werken, die in functie staan van de ontsluiting van het woongebied, dan ook planologisch verenigbaar zijn.

Zij maakt toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO *juncto* artikel 3, §1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 5 mei 2000 tot aanwijzing van de handelingen in de zin van artikel 4.1.1, 5°, artikel 4.4.7, § 2, en artikel 4.7.1, § 2, tweede lid, VCRO om af te wijken van de geldende stedenbouwkundige voorschriften voor wat betreft:

- het gedeelte van de werken dat betrekking heeft op de “kruising Voordestraat (1)” (in het gemotiveerd verzoek aangeduid met de letter ‘B’) gelegen in het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Voorde-Kouterken’, goedgekeurd op 9 september 2006, dat strijdt met de bestemming tot zone voor agrarisch gebied met specifieke voorschriften en zone voor wegenis, maar valt onder de afwijkingsmogelijkheid van artikel 3, §1, 2° en 3° van het besluit van 5 mei 2000;
- het gedeelte van de werken dat betrekking heeft op het “Tracédeel rondweg ter hoogte van de Doornbosstraat” (aangeduid met ‘F’) en op het “Tracédeel net ten noorden van de rondwegtunnel” (aangeduid met ‘G’), gelegen in het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Voorde-Kouterken’, goedgekeurd op 9 september 2006, dat strijdt met de bestemming tot zone voor agrarisch gebied met specifieke voorschriften, maar valt onder de afwijkingsmogelijkheid van artikel 3, §1, 10° van het besluit van 5 mei 2000 (voor wat betreft de bebossing en beplanting).

Zij maakt toepassing van artikel 4.4.7, §2 VCRO *juncto* artikel 3, §2, van het besluit van 5 mei 2000), om af te wijken van de geldende stedenbouwkundige voorschriften voor wat betreft:

- het gedeelte van de werken dat betrekking heeft op het “Tracédeel rondweg ter hoogte van de Doornbosstraat” (aangeduid met ‘F’) en op het “Tracédeel net ten noorden van de rondwegtunnel” (aangeduid met ‘G’), gelegen in het gemeentelijk ruimtelijk uitvoeringsplan ‘Voorde-Kouterken’, goedgekeurd op 9 september 2006, dat strijdt met de bestemming tot zone voor agrarisch gebied met specifieke voorschriften, maar valt onder de afwijkingsmogelijkheid van artikel 3, §2, 14° van het besluit van 5 mei 2000 (voor wat betreft de werfzone).
- het gedeelte van de werken dat betrekking heeft op het “Rondpunt ter hoogte van de kruising met de Nevelestraat en de Rostraat” (aangeduid met ‘I’) gelegen in woongebied met cultureel, historische en/of esthetische waarde en agrarisch gebied volgens het gewestplan, dat strijdt met deze gewestplanbestemming, maar valt onder de afwijkingsmogelijkheid van artikel 3, §2, 3°, c) van het besluit van 5 mei 2000;
- het gedeelte van de werken dat betrekking heeft op de “Aansluiting rondweg ter hoogte van garage Wille” (aangeduid met ‘J’), gelegen in het bijzonder plan van aanleg ‘zonevreemde bedrijven’, goedgekeurd op 15 mei 2001, en in strijd is met de voorziene voorschriften van de ‘zone voor tuinen’ en de ‘zone voor ambachtelijke activiteiten’, maar valt onder de afwijkingsmogelijkheid van artikel 3, §2, 1° van het besluit van 5 mei 2000.

6.

De verzoekende partijen voeren geen betwisting omtrent de planologische verenigbaarheid van de werken voorzien binnen de reservatiestrook, de verenigbaarheid van de werken voorzien op de plaatsen 'A', 'C', 'D', 'E' en 'H' of de toepassing van artikel 3, §1 van het besluit van 5 mei 2000.

Zij betwisten evenmin de kwalificatie van de werken in de zones 'F' en 'G' (handelingen in de zin van artikel 3, §2, 14° van het besluit van 5 mei 2000), 'I' (handelingen in de zin van artikel 3, §2, 3°, c) van het besluit van 5 mei 2000) en 'J' (handelingen in de zin van artikel 3, §2, 1° van het besluit van 5 mei 2000).

De verzoekende partijen werpen evenwel op dat er niet werd voldaan aan de toepassingsvoorwaarden van artikel 3, §2 van het besluit van 5 mei 2000, aangezien uit de bestreden beslissing geen afdoende toetsing blijkt van de uitgestrektheid van de werken, de milieu-impact en het al dan niet aanwezig zijn van locatiealternatieven.

De verwerende partij, die onder meer aangeeft dat het grootste gedeelte van de werken zich binnen de reservatiestrook situeren en slechts een beperkt aantal werken hierbuiten worden voorzien, en tot de conclusie komt dat de aangevraagde werken, omwille van de aard en de omvang van de werken en het ruimtelijk bereik van de effecten van de betrokken handelingen, de grenzen van het ruimtelijk functioneren niet overschrijden, motiveert afdoende dat de afwijking voorzien in artikel 4.4.7, §2 VCRO kan worden toegestaan omwille van de ruimtelijk beperkte impact. Bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening vermeldt de verwerende partij overigens nog dat zij de aanvraag beschouwt als een fysieke scheiding tussen het woon(uitbreidings)gebied en het (landschappelijk waardevol) agrarisch gebied en dat er rekening werd gehouden met het beschermde dorpsgezicht door de aanleg van de weg op maaiveldniveau en het beperken van de infrastructuur tot het strikt noodzakelijke, en dat de barrièrewerking ten gevolge van de verbreding van de spoorweg tegen gegaan wordt door de onderdoorgang voor voetgangers en fietsers aan te leggen als een ondergronds pleintje eerder dan een nauwe tunnel. De verzoekende partij toont de feitelijke onjuistheid of onredelijkheid van deze motivering niet concreet aan doch beperkt zich tot de stelling dat de verwerende partij de uitgestrektheid van de werken niet afdoende beoordeeld zou hebben.

Voor zover de verzoekende partijen stellen dat de verwerende partij de milieu-impact van de aangevraagde werken onvoldoende werd nagegaan, en zij hierbij verwijzen naar de uiteenzetting van hun derde en vierde middel, verwijst ook de Raad naar de beoordeling van deze middelen waarin de Raad tot het besluit komt dat zowel de milieu- als de natuureffecten afdoende onderzocht werden.

Waar de verzoekende partijen tot slot nog aanvoeren dat er een geschikt locatiealternatief voorhanden is, slaagt zij er niet in de beoordeling van de alternatieven te weerleggen, zoals deze gebeurde in de beschrijvende nota bij de aanvraag en bevestigd wordt in de bestreden beslissing, onder meer waar het bezwaar hieromtrent weerlegd wordt en bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening. De argumentatie van de verzoekende partijen overstijgt op dit punt niet het niveau van opportuïteïtskritiek, waarvoor de Raad niet bevoegd is. De argumentatie van de verzoekende partij volstaat dan ook niet om te besluiten dat de appreciatie door de verwerende partij over de ruimtelijke impact op de omgeving kennelijk onredelijk zou zijn.

7.

Uit het voorgaande volgt dat de verwerende partij, in alle redelijkheid en met weerlegging van de bezwaren van de verzoekende partij, kon oordelen dat de gevraagde werken door hun aard, de gekozen inplantingsplaats en het voornamelijk ondergronds karakter, een beperkte ruimtelijke

impact hebben en op basis van artikel 4.4.7, §2 VCRO en artikel 3, §§ 1 en 2 van het besluit van 5 mei 2000 kon afwijken van de stedenbouwkundige voorschriften voor het agrarisch gebied.

Het middel wordt verworpen.

B. Tweede middel

Standpunt van de partijen

1.

De verzoekende partijen ontlenen een tweede middel aan de schending van het bij koninklijk besluit van 1 oktober 1981 beschermd dorpsgezicht “dorpskom Hansbeke”, van de artikelen 6.4.1, 6.4.3, 6.4.4, §2 en 6.4.7 van het decreet van 12 juli 2013 betreffende het onroerend erfgoed (hierna: Onroerenderfgoeddecreet), van de artikelen 6.23 en 6.25 van het besluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014 betreffende de uitvoering van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 (hierna: Onroerenderfgoedbesluit), van artikel 4.3.3 VCRO, van de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 betreffende de uitdrukkelijke motivering van de bestuurshandelingen (hierna: Motiveringwet) en van de beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het zorgvuldigheidsbeginsel.

Zij zetten uiteen dat een deel van het tracé het beschermde dorpsgezicht “dorpskom Hansbeke” doorkruist. Het agentschap Onroerend Erfgoed bracht op 2 oktober 2012 een ongunstig advies uit omdat het agentschap de aanvraag strijdig achtte met direct werken normen uit het beleidsveld Onroerend Erfgoed. Op 20 december 2012 werd dit eerder advies echter omgevormd tot een voorwaardelijk gunstig advies aangezien de gemeente Nevele beslist zou hebben een herwaarderingsplan op te maken waarbij het volledige dorpsgezicht heropgewaardeerd wordt. Dit moet blijken uit een ‘intentieverklaring’, opgenomen in de notulen van de zitting van 17 december 2012, en kracht bijgezet door een e-mail van de burgemeester.

Het is de verzoekende partijen een raadsel hoe het agentschap Onroerend Erfgoed genoeg kon nemen met een loutere intentieverklaring. In haar advies van 24 oktober 2016 gaat het agentschap zelfs nog een stap verder en acht zij de opmaak van een herwaarderingsplan niet langer noodzakelijk, en dit zonder dat er sprake is van gewijzigde omstandigheden of een draagkrachtige motivering.

De verzoekende partijen wijzen erop dat artikel 4.3.3 VCRO enkel toelaat dat een stedenbouwkundige vergunning wordt verleend in strijd met direct werkende normen indien er aan de vergunning voorwaarden verbonden worden die de naleving van de direct werkende normen waarborgen. De Raad oordeelde al eerder dat de opmaak van een herwaarderingsplan niet als voorwaarde aan de vergunning verbonden kan worden, aangezien dit niet door enig toedoen van de aanvrager verwezenlijkt kan worden. Ook in de huidige situatie ligt er geen enkele waarborg voor om een dergelijke ingrijpende ingreep in een beschermd dorpsgezicht te verantwoorden. Een beheersplan dat in opmaak is, en waarvan de juridische status twijfelachtig is, rechtvaardigt niet dat de waarborgen vervat in de VCRO en de direct werkende normen van het beleidsveld Onroerend Erfgoed buiten werking worden gesteld. Het advies van het agentschap druist regelrecht in tegen haar eerder verleende adviezen en is niet inhoudelijk onderbouwd laat staan op een zorgvuldige wijze tot stand gekomen. Het advies kon niet dienen als basis om de vergunningsbeslissing te motiveren.

2.

De verwerende partij wijst erop dat het agentschap Onroerend Erfgoed in haar nieuw advies, verleend naar aanleiding van een nieuw openbaar onderzoek en nieuwe vraag om advies, niet stelt dat de opmaak van een beheersplan niet langer noodzakelijk is. Er wordt verwezen naar het beheersplan, waarvan de opmaak lopende is. In het bestreden besluit wordt in antwoord op een bezwaar hieromtrent verwezen naar de gunning door de tweede tussenkomende partij op 10 oktober 2016 van de opmaak van een beheersplan en de aanzet tot de opmaak van een masterplan. Ook in de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening wordt verwezen naar het beschermd dorpsgezicht. Er kan dan ook niet in redelijkheid worden voorgehouden dat de bestreden beslissing niet zorgvuldig of correct gemotiveerd zou zijn.

3.

De eerste tussenkomende partij wijst erop dat het eerste, ongunstige advies van het agentschap Onroerend Erfgoed niet meer relevant is gelet op de nieuwe elementen in het dossier, meer bepaald de opmaak van een beheersplan. In het nieuw voorwaardelijk gunstig advies stelt het agentschap uitdrukkelijk vast dat de gemeente Nevele reeds begonnen is met de opmaak van het beheersplan. Het agentschap volgt deze opmaak overigens van dichtbij op is en is ook formeel betrokken in de procedure van totstandkoming, aangezien zij feedback geeft en aan het einde van de procedure ook haar formele goedkeuring zal moeten geven. Het beheersplan zal samen met een masterplan tegen 10 oktober 2017 worden opgeleverd.

Het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed voldoet aan de vereisten van de formele en materiële motiveringsplicht en aan de zorgvuldigheidsplicht en de verwerende partij kon de bestreden beslissing motiveren door hiernaar te verwijzen. De verwerende partij stelt bij de beoordeling van de bezwaren ook dat de opdracht voor de opmaak van een beheersplan reeds gegund werd en ook bij de beoordeling van de goede ruimtelijke ordening toetst de verwerende partij het aangevraagde aan het beschermd dorpsgezicht, zodat ook de bestreden beslissing in elk geval afdoende gemotiveerd, zorgvuldig en redelijk is.

4.

De tweede tussenkomende partij werpt vooreerst op dat het middel onontvankelijk is aangezien er in het verzoekschrift niet wordt geduid op welke wijze concreet de aangehaalde artikelen uit het Onroerenderfgoeddecreet en –besluit, alsmede de artikelen 2 en 3 van de wet van 29 juli 1991 geschonden worden.

Zij stelt verder dat het agentschap over een discretionaire bevoegdheid beschikt om op basis van alle elementen, waaronder nieuw toegevoegde stukken, het aangevraagde te beoordelen in het licht van de direct werkende normen en de zorgplichten. De verwerende partij heeft zich door uitdrukkelijke verwijzing naar het advies de motivering eigen gemaakt en de voorgestelde voorwaarden aan de vergunning verbonden. De verzoekende partijen beperken zich tot de vaststelling dat de inzichten van het agentschap gewijzigd zijn maar toont niet aan dat het agentschap of de verwerende partij een onjuiste beoordeling heeft gemaakt, gesteund op verkeerde inzichten of onjuiste elementen. De kritiek van de verzoekende partijen is een loutere opportunistiekritiek.

5.

Met betrekking tot de opgeworpen onontvankelijkheid van het middel stellen de verzoekende partijen in hun wederantwoordnota dat de tweede tussenkomende partij er kennelijk wel in slaagt om inhoudelijk uitvoerig te repliceren op het betrokken middel.

Uit het betoog van zowel de verwerende als de eerste tussenkomende partij blijkt bovendien dat de opmaak van het herwaarderingsplan door het agentschap Onroerend Erfgoed essentieel wordt

geacht om tot de vergunbaarheid van het aangevraagde te besluiten. Nochtans is de voltooiing en de inhoud van het herwaarderingsplan voor het agentschap een onzeker gegeven. Een zorgvuldig handelende overheid moet uitgaan van de gegevens die op het ogenblik van de vergunningsaanvraag een voldoende graad van zekerheid vertonen.

6.

De verwerende partij merkt op dat het gunstig advies van het agentschap Onroerend Erfgoed noch de bestreden beslissing afhankelijk gesteld zijn van het in opmaak zijnde beheersplan. De opmaak van dit beheersplan is een vaststaand gegeven en moet gebeuren volgens de regels van de kunst.

7.

De eerste tussenkomende partij haalt in haar laatste schriftelijke uiteenzetting aan dat inmiddels zowel het masterplan als het beheersplan werden opgeleverd en dat het beheersplan gunstig werd geadviseerd door het agentschap, dat in maart 2018 nog haar definitieve goedkeuring zal moeten verlenen.

8.

De tweede tussenkomende partij herneemt haar betoog en benadrukt dat het agentschap Onroerend Erfgoed niet plots het geweer van schouder heeft veranderd, maar op basis van voortschrijdende inzichten, in navolging van zijn eerder gunstig advies van 20 december 2012, opnieuw op zorgvuldige en correcte wijze een gunstig advies heeft afgeleverd.

Beoordeling door de Raad

1.

Overeenkomstig artikel 15 Procedurebesluit moet het verzoekschrift een uiteenzetting van de feiten en de ingeroepen middelen bevatten. Het behoort tot de stelplicht van de verzoekende partij om niet alleen de geschonden regelgeving aan te duiden, ook moet zij aan de hand van een beredeneerde uitleg aanduiden hoe en waarom de bestreden beslissing deze regelgeving schendt. De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen de ingeroepen schending van de artikelen 6.4.1, 6.4.3, 6.4.4, §2 en 6.4.7 van het Onroerenderfgoeddecreet en de artikelen 6.23 en 6.25 Onroerenderfgoedbesluit niet concreet maken en deze evenmin aftoetsen aan de bestreden beslissing.

Uit het verzoekschrift blijkt evenwel afdoende dat de verzoekende partijen van mening zijn dat de bestreden beslissing behept is met een motiveringsgebrek, aangezien het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed volgens hen niet kan dienen als basis om de vergunningsbeslissing te motiveren. Uit haar replieken blijkt bovendien dat de tweede tussenkomende partij de ingeroepen schending van de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet als zodanig begrepen heeft.

De exceptie is in de aangegeven mate gegrond.

2.

Het wordt niet betwist dat een deel van de aanvraag het dorpsgezicht “dorpskom Hansbeke”, beschermd bij koninklijk besluit van 1 oktober 1981, doorkruist.

Het wordt evenmin betwist dat voor de betrokken aanvraag het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed verplicht in te winnen was, zowel op grond van artikel 6.4.4, §2 decreet Onroerend Erfgoed, als op grond van artikel 4.7.16, §1 VCRO *jo.* artikel 1, 1°, b) van het besluit Vlaamse regering van 5 juni 2009 tot aanwijzing van de instanties die over een vergunningsaanvraag advies verlenen.

3.

Het agentschap Onroerend Erfgoed verleent aanvankelijk op 2 oktober 2012 een ongunstig advies. Het agentschap stelt hierin dat de aanvraag enerzijds leidt tot het verdwijnen van een deel van het lokaal bouwkundig erfgoed, en anderzijds een kwalitatief openruimtegebied dat deel uitmaakt van de bescherming als dorpsgezicht doorsnijdt. Bij de beoordeling van de impact van de aanleg van de rondweg werden er volgens het agentschap allerhande zaken aangehaald en meegenomen in de afweging en beoordeling die zeker nog niet concreet zijn, zoals de herwaardering van de dorpskern. Het uitvoeren van de volledige rondweg werd dan ook ongunstig geadviseerd.

Op 20 december 2012 verleent het agentschap Onroerend Erfgoed een voorwaardelijk gunstig advies, overwegende dat de gemeente Nevele beslist heeft om een herwaarderingsplan op te maken, dat, op vraag van het agentschap, het volledige dorpsgezicht behelst zodat de ringweg zo goed mogelijk in de ruime omgeving geïntegreerd wordt. Het advies vermeldt dat deze vraag van het agentschap op 17 december 2012 werd goedgekeurd door de tweede tussenkomende partij en dat het engagement werd bevestigd in een e-mail van de burgemeester van 19 december 2012. De opmaak van een herwaarderingsplan wordt als voorwaarde aan het advies verbonden.

Na de vernietiging van de vergunningsbeslissing van 21 december 2012 bij arrest van de Raad van 12 juli 2016 wint de verwerende partij nieuwe adviezen in.

Het agentschap Onroerend Erfgoed verleent opnieuw een voorwaardelijk gunstig advies op 24 oktober 2016. Volgens dit advies is de aanvraag verenigbaar met de direct werkende normen van de bescherming als dorpsgezicht aangezien de gemeente Nevele op dat moment bezig is met de opmaak van een beheersplan voor de totaliteit van het dorpsgezicht waarin maatregelen worden uitgewerkt die het dorpsgezicht zullen kunnen vrijwaren.

De verzoekende partijen argumenteren dat dit laatste advies indruist tegen de eerder door het agentschap Onroerend Erfgoed verleende adviezen en dat er geen enkele afdoende waarborg voorligt dat het beschermde dorpsgezicht gevrijwaard wordt, aangezien de voltooiing en de inhoud van het beheersplan onzekere gegevens zijn.

4.

De Raad kan zich in het kader van de hem opgedragen legaliteitstoets niet in de plaats stellen van het agentschap Onroerend Erfgoed. Hij is enkel bevoegd om na te gaan of het agentschap in het kader van de adviesverplichting de toegekende appreciatiebevoegdheid naar behoren heeft uitgeoefend, met name of het is uitgegaan van de juiste feitelijke gegevens, of het deze correct heeft beoordeeld en of het op grond daarvan in redelijkheid tot het verleende advies is kunnen komen.

Aangezien het agentschap de aanvraag gunstig adviseerde en aldus niet van mening was dat de aanvraag strijdig is met direct werkende normen, dienden er geen voorwaarden aan de vergunning verbonden te worden om, gelet op artikel 4.3.3 VCRO, alsnog een vergunning te verlenen in afwijking van een ongunstig advies.

Hoewel het agentschap aanvankelijk eenmaal een ongunstig advies uitbracht, heeft het dit nadien vervangen door een gunstig advies gelet op de ontwikkeling van een herwaarderingsplan. Het is aldus niet zo dat het advies van het agentschap te beschouwen valt als een plotse en onbegrijpelijke verandering van standpunt. Het agentschap geeft zelf in de latere adviezen aan waarom zij inmiddels een andere mening is toegedaan.

Het is verder niet kennelijk onredelijk dat het agentschap Onroerend Erfgoed de initiatieven van de gemeente Nevele (eerst het goedkeuren van de beslissing om een herwaarderingsplan op te maken en een bevestiging hiervan door de burgemeester en ten tijde van het laatste advies, het voortschrijden van de procedure tot opmaak van het herwaarderingsplan) als voldoende beschouwt om van oordeel te zijn dat het dorpsgezicht gevrijwaard wordt, mede gelet op de actieve betrokkenheid van het agentschap bij de opmaak van een herwaarderingsplan.

Het agentschap dat vooreerst de ernst en de realiteit van de opmaak van het herwaarderingsplan opvolgt en beoordeelt, en daarna tot de vaststelling komt dat de stand van zaken van dit plan haar thans toelaat om een gunstig advies uit te brengen, oordeelt niet kennelijk onjuist of onredelijk, minstens tonen de verzoekende partijen zulks niet aan.

Het middel wordt verworpen.

C. Derde middel

Standpunt van de partijen

1.

In hun derde middel roepen de verzoekende partijen de schending in van de artikelen 4.3.1, 4.3.2 en bijlage II van het decreet algemene bepalingen natuurbeleid (DABM), in samenhang gelezen met artikel 2 en rubriek 10, c) van bijlage II en rubriek 10, e) van bijlage III bij het besluit van 10 december 2004 van de Vlaamse Regering houdende vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectrapportage, van artikel 2 en 3 van de Motiveringwet de algemene beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het zorgvuldigheidsbeginsel en het gezag van gewijsde van het arrest van de Raad van 12 juli 2016 met nummer RvVb/A/1516/1344.

De verzoekende partijen herinneren er aan dat aanvankelijk op 13 juli 2012 een stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd voor *“het afschaffen van de overweg 23 door de aanleg van een rondweg te Hansbeke en een ruime onderdoorgang ter plaatse van overweg 23 en de aanleg van een 3^e en 4^e spoor”*. Later werd het project kunstmatig opgesplitst en werd het aanleggen van een 3^e en 4^e spoor tussen Landegem en Aalter, exclusief de doortocht in Hansbeke, apart aangevraagd. Zoals de Raad ook al oordeelde in het arrest nummer RvVb/A/1516/1344 dienen de verschillende activiteiten behorend tot eenzelfde project samen te worden beoordeeld.

De verzoekende partijen stellen dat de beide aanvragen als een totaalproject dienden getoetst te worden binnen het kader van een bijlage II-project (punt 10, c) en dat er derhalve een gezamenlijke project- MER had moeten opgemaakt worden of minstens één verzoek tot ontheffing.

Minstens had de verwerende partij bij de beoordeling van de voorliggende aanvraag als een bijlage III-project *in concreto* moeten oordelen of er sprake kan zijn van aanzienlijke milieueffecten, zonder daarbij abstractie te maken van de gecumuleerde effecten van beide aanvragen. Uit de bestreden beslissing, die stelt dat de beoordelingen van beide projecten *“samen gelezen en beoordeeld”* moeten worden, blijkt immers niet dat er een beoordeling van de milieueffecten van het totaalproject voorligt.

Zelfs indien de aanleg van de rondweg totaal afzonderlijk beoordeeld moet worden, dan nog is de door de aanvrager bij het aanvraagdossier gevoegde milieueffectenbeoordeling ontoereikend, zoals ook blijkt uit de eerste, door de Raad vernietigde vergunningsbeslissing en het eerste advies van het agentschap Onroerend Erfgoed. De door de eerste tussenkomende partij uitgevoerde

milieueffectenbeoordeling vertrekt bovendien van verkeerde uitgangspunten. Bij wijze van voorbeeld halen de verzoekende partijen aan dat er in het besluit wordt overwogen dat de weg wordt aangelegd op maaiveldniveau om rekening te houden met het beschermd karakter van de dorpskern, terwijl er uit het lengteprofiel duidelijk blijkt dat onder andere het rondpunt verhoogd zal worden uitgevoerd.

Op basis van de voorliggende milieueffectenbeoordeling kon de vergunningverlenende overheid geen correcte inschatting maken van de aan het project potentieel verbonden milieueffecten en de plicht tot het opmaken van een project-MER. Uit de bestreden beslissing blijkt niet dat er is nagegaan of de kenmerken van de rondweg, de concrete ligging ervan ten aanzien van de omringende gebieden en de te verwachten milieueffecten tot gevolg kunnen hebben dat er sprake is van aanzienlijke milieueffecten, laat staan dat een dergelijke beoordeling voorligt in relatie en in cumulatie met de milieueffecten voor de aanleg van het derde en vierde spoor.

2.

De verwerende partij citeert een passage uit de bestreden beslissing waarin wordt geantwoord op het tijdens het nieuwe openbaar onderzoek opgeworpen bezwaar dat er een complete en actuele MER dient te worden opgemaakt en dat een totaalbeoordeling ontbreekt niettegenstaande de overwegingen van het vernietigingsarrest. De verwerende partij antwoordde hierop dat er in het kader van de herstelbeslissing een beoordeling diende te gebeuren op basis van de documenten die bij de aanvraag van 2012 gevoegd waren (het ontheffingsdossier met betrekking tot de aanleg van het 3^e en 4^e spoor en de milieubeoordeling “rondweg Hansbeke”) en de op 22 september 2016 bijgevoegde natuurtoets. In navolging van het vernietigingsarrest van de Raad diende de verwerende partij in de bestreden beslissing een duidelijk identificeerbare passage op te nemen waaruit afdoende blijkt dat het project gescreend is. Dit gebeurde dan ook onder de hoofding “*milieueffectenbeoordeling*” in de bestreden beslissing, waarin de verwerende partij zelf is overgegaan tot de project-MER beoordeling van het totaalproject waarbij de voorhanden zijnde documenten samen gelezen en beoordeeld werden. Op grond van deze beoordeling komt de vergunningverlenende overheid in alle redelijkheid en na een zorgvuldige motivering tot het besluit dat er *in casu* geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten en dat de opmaak van een project-MER derhalve niet noodzakelijk is.

3.

De eerste tussenkomende partij stelt dat de verwerende partij, zoals de Raad in het arrest van 12 juli 2016 vaststelde, bij gebreke aan een ontheffing en afdoende project-MER-screeningsnota voor het geheel van de aanvraag zelf een screening diende door te voeren teneinde te bepalen of de opmaak van een project-MER noodzakelijk was. De verwerende partij, die zowel het bezwaar met betrekking hierop weerlegt als een eigen beoordeling van de MER-plicht maakt, onderzocht dan ook op afdoende wijze of de aanvraag al dan niet het voorwerp diende uit te maken van een project-MER.

De verzoekende partijen maken ten onrechte uit het vernietigingsarrest op dat de Raad van oordeel zou zijn dat er voor de beide aanvragen één project-MER of één vraag tot ontheffing opgemaakt zou moeten worden. De Raad oordeelde enkel dat de eigen milieueffectenbeoordeling van de tussenkomende partij niet kan verhelpen aan het feit dat het gedeelte “rondweg” van de aanvraag (dat gekwalificeerd kan worden als een project horend tot bijlage II) niet afdoende werd gescreend. In de bestreden beslissing komt de verwerende partij bij haar beoordeling in alle redelijkheid en afdoende zorgvuldig gemotiveerd tot het besluit dat er geen sprake is van aanzienlijke milieueffecten en dat de opmaak van een project-MER derhalve niet noodzakelijk is.

4.

De tweede tussenkomende partij wijst er op dat er in het geval van een “*kunstmatige opsplitsing*” toch een zeker opzet voorhanden moet zijn en dat de opsplitsing problematisch wordt geacht wanneer dit tot gevolg heeft dat volwaardige inspraak of advisering wordt verhinderd of de globale beoordeling van een totaalproject onmogelijk wordt gemaakt. *In casu* werden echter zowel de vergunningverlenende overheid als het publiek in kennis gesteld van het feit dat het project kadert in een groter geheel. Ook in de op 22 september 2016 toegevoegde natuurtoets wordt het aangevraagde project uitdrukkelijk in verband gebracht met de aanleg van de spoorweg. De vergunningverlenende overheid heeft dan ook met kennis van zaken kunnen oordelen over het zich al dan niet voordoen van aanzienlijke milieueffecten met betrekking tot het totaalproject, zodat de fasering of opsplitsing van het project dan ook zeker was toegestaan.

Beoordeling door de Raad

1.

Richtlijn 2011/92/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 betreffende de milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten (hierna Richtlijn 2011/92/EU) bevat een wettelijke verplichting om, voordat een vergunning wordt verleend, een milieueffectenbeoordeling uit te voeren.

In Vlaanderen werd door het decreet van 18 december 2002 tot aanvulling van het decreet van 5 april 1995 houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid verdere uitwerking gegeven aan Richtlijn 85/337/EEG, thans Richtlijn 2011/92/EU.

Artikel 4.3.1 van het decreet houdende algemene bepalingen inzake milieubeleid (hierna DABM) omvat de verplichting een project-MER op te stellen voor werken die vergunningsplichtig zijn en die als project-MER-plichtig project worden aangeduid.

Artikel 4.3.2 DABM omvat de omzetting van artikel 4 van Richtlijn 2011/92/EU en stelt in §1 dat het de Vlaamse regering is die, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage II, de categorieën van projecten aanwijst waarvoor overeenkomstig dit hoofdstuk een project-MER moet worden opgesteld.

Artikel 4.3.3, §3 DABM bepaalt dat in de gevallen bedoeld in artikel 4.3.2 DABM een verzoek tot ontheffing kan ingediend worden bij de dienst MER en bepaalt tevens onder welke voorwaarden een project dat niet opgenomen is op de lijst van projecten die door de Vlaamse regering overeenkomstig artikel 4.3.2, §1 DABM is vastgesteld, toch van milieueffectrapportage kunnen ontheven worden.

Op grond van artikel 4.3.2, §2 DABM wijst de Vlaamse regering, aan de hand van de criteria die worden omschreven in de bij dit decreet gevoegde bijlage II, de andere dan in paragraaf 1 vermelde categorieën van projecten aan, waarvoor overeenkomstig dit hoofdstuk een project-MER of een gemotiveerd verzoek tot ontheffing van de rapportageverplichting moet worden opgesteld.

Door het besluit van de Vlaamse regering van 10 december 2004 houdende de vaststelling van de categorieën van projecten onderworpen aan milieueffectenrapportage (hierna MER-besluit) wordt uitvoering gegeven aan hetgeen is bepaald in artikel 4.3.2 DABM.

Het besluit bevat twee bijlagen waarbij bijlage I een lijst bevat met categorieën van projecten waarvoor steeds een project-MER dient te worden opgemaakt en bijlage II bestaat uit een lijst van categorieën van projecten waarvoor een project-MER dient te worden opgemaakt maar waarvoor de initiatiefnemer een ontheffing kan vragen bij de administratie.

Met een arrest van 24 maart 2011 met nummer C-435/09 heeft het Hof van Justitie geoordeeld dat voor zover de regelgeving van het Vlaamse Gewest drempelwaarden en selectiecriteria vaststelt die enkel met de omvang van het betrokken project rekening houden, dit niet aan de eisen van artikel 4, leden 2 en 3 van de richtlijn 85/337/EEG van de Raad van 27 juni 1985 betreffende milieueffectbeoordeling van bepaalde openbare en particuliere projecten, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III, voldoet. Het Hof van Justitie oordeelde vervolgens dat de regelgeving van het Vlaamse Gewest de verplichtingen niet is nagekomen die volgen uit de richtlijn 85/337 doordat niet de nodige maatregelen zijn genomen om artikel 4, leden 2 en 3, van deze richtlijn, gelezen in samenhang met de bijlagen II en III, correct of volledig uit te voeren.

In de omzendbrief van 22 juli 2011 “*LNE 2011/1 - Milieueffectbeoordeling en vergunningverlening voor bepaalde projecten ten gevolge van het arrest van het Hof van Justitie van 24 maart 2011 (C-435/09, Europese Commissie t. België)*” (hierna “omzendbrief LNE 2011/1”), zijn richtsnoeren opgenomen voor de maatregelen die de advies- en vergunningverlenende instanties kunnen nemen in het kader van hun verplichting om de volle werking van de bepalingen van richtlijn 85/337/EEG te waarborgen, in afwachting van de wijzigingen in de Vlaamse regelgeving die noodzakelijk zijn om het arrest van het Hof van Justitie uit te voeren.

In de omzendbrief wordt onder meer gesteld dat, om te bepalen of het project dat het voorwerp vormt van de vergunningsaanvraag tot het toepassingsgebied van deze omzendbrief behoort, achtereenvolgens nagegaan moet worden of het project opgenomen is in (1) bijlage I van het MER-besluit, (2) in bijlage II van het MER-besluit of (3) in de lijst die is opgenomen in de bijlage bij de omzendbrief. De lijst bedoeld onder (3) is de lijst van bijlage II bij de Richtlijn 2011/92/EU.

2.

Door het Vlaams Parlement is op 23 maart 2012 een decreet goedgekeurd, waarbij zowel het Milieuvergunningsdecreet als het DABM en de VCRO werden aangepast. In toepassing van dit nieuwe decreet werd met een besluit van 1 maart 2013 inzake de regels project-MER screening een nieuwe bijlage III toegevoegd aan het project-MER besluit van 2004.

De vergunningsaanvraag die tot de bestreden beslissing heeft geleid, dateert van 5 september 2012, zodat niet kan betwist worden dat deze dateert van vóór de inwerkingtreding van het decreet van 23 maart 2012 en het besluit van de Vlaamse regering van 1 maart 2013. Hieruit volgt dat, hoewel de bestreden beslissing voor wat betreft de aanleg van de rondweg verwijst naar ‘*bijlage III van het MER-besluit*’, het onderzoek naar de MER-screeningsplicht beoordeeld moet worden aan de hand van de richtsnoeren van de omzendbrief “LNE 2011/1” en de Richtlijn 2011/92/EU.

3.1

Het wordt niet betwist dat het project, dat de aanvraag omvat voor de aanleg van het 3^e en 4^e spoor voor wat betreft de doortocht in Hansbeke, verband houdt met de aanvraag voor het 3^e en 4^e spoor tussen Landegem en Aalter aangezien zij blijkens het dossier samen deel uitmaken van de gefaseerde uitbouw van de spoorinfrastructuur op het traject Gent-Sint-Pieters en Brugge waarbij de bestaande spoorlijn wordt ont dubbeld door de aanleg van een 3^e en 4^e spoor om de doorstroming van goederen- en personenverkeer te optimaliseren.

De verzoekende partijen stellen vooreerst dat het thans aangevraagde project ten onrechte werd afgesplitst van de aanvraag voor het aanleggen van een 3^e en 4^e spoor tussen Landegem en Aalter, waarvoor er eveneens op 5 september 2012 een aparte stedenbouwkundige vergunning werd aangevraagd. De verzoekende partijen zijn dan ook van mening dat de twee aanvragen samen beschouwd moeten worden als een bijlage II- project, waarvoor er een gezamenlijke project-MER

had moeten worden opgemaakt, of minstens een gezamenlijk verzoek tot ontheffing had moeten worden ingediend.

3.2

Deze stellingname wordt door de Raad niet, althans niet als uitgangspunt, bijgetreden. De Raad heeft in zijn eerder vernietigingsarrest vastgesteld dat gezien de aanleg van de rondweg als één van de alternatieven werd behandeld in het reeds bestaande MER, het voorliggend project in ieder geval Mer- of screeningsplichtig was. De Raad concludeerde als volgt:

“In de mate dat het aangevraagde project kan worden gekwalificeerd als een project behorend tot bijlage II van de Richtlijn 2011/92/EU van de omzendbrief LNE 2011/1 had de vergunningverlenende overheid in de bestreden beslissing blijk moeten geven van een afdoende eigen beoordeling en motivering waarom het aangevraagde project na screening niet MER-plichtig is, minstens had in de andere hypothese ontheffing moeten worden aangevraagd.”

De Raad heeft in zijn eerder arrest reeds gesteld heeft dat de verschillende activiteiten behorend tot eenzelfde groot project samen moeten kunnen beoordeeld worden. Zulks impliceert dat de vergunningverlenende overheid een opgesplitste aanvraag moet beoordelen mede in het licht van mogelijke cumulatieve milieueffecten veroorzaakt door een connexe vergunningsaanvraag, die hoewel afzonderlijk ingediend, deel uitmaakt van een meeromvattend project. Anders dan de verzoekende partijen menen, houdt zulks in dit geval niet in dat de apart ingediende vergunningsaanvragen noodzakelijk gezamenlijk moeten beoordeeld worden als een bijlage II-project, waarvoor een globale MER had moeten opgemaakt worden of waarvoor een ontheffing voor het geheel had moeten aangevraagd worden. Zulks is enkel het geval indien wordt aangetoond dat beide afzonderlijk ingediende aanvragen kunstmatig werden opgesplitst om de verplichtingen inzake milieueffectbeoordeling te omzeilen. Wel zal de vergunningverlenende overheid bij de beoordeling van elke afzonderlijke aanvraag moeten rekening houden met de mogelijke cumulatieve (milieu)effecten van het connexe aanvraagproject, en zal zij dienen na te gaan of terzake een screening volstaat, dan wel of op basis van de cumulatieve effecten zich een MER, minstens een ontheffingsaanvraag opdringt.

Het staat een aanvrager vrij een bepaald project op te splitsen in meerdere deelprojecten en voor elk van deze deelprojecten afzonderlijk een vergunningsaanvraag in te dienen op voorwaarde evenwel dat, indien de aanvraag dient te worden onderworpen aan een openbaar onderzoek, de bevoegde overheid de ingediende bezwaren dient te onderzoeken en te beoordelen, niet alleen ten aanzien van het voorwerp van de aanvraag voor één van de deelprojecten als zodanig, maar tevens, wanneer het bezwaren betreft die betrekking hebben op de gevolgen van het totale project waarvan de aanvraag een onderdeel uitmaakt, ten aanzien van het totale project en zijn gevolgen. Een derde belanghebbende dient immers, nuttig bezwaren te kunnen aanvoeren die, hoewel zij niet rechtstreeks voortvloeien uit elk van de deelprojecten afzonderlijk, toch het gevolg kunnen zijn van het realiseren van alle deelprojecten samen genomen.

Uit het aanvraagdossier en met name de beschrijvende nota bij de aanvraag blijkt duidelijk dat de aanvraag deel uitmaakt van een groter geheel, met name de uitbouw van de spoorinfrastructuur tussen Gent en Brugge. De verzoekende partijen tonen niet aan dat de fasering van de uitbouw van de spoorinfrastructuur, waarvan de bestreden beslissing een deelproject van uitmaakt, bewust of “met voorbedachten rade” is ingegeven, ten einde de rechten te beknotten van belanghebbenden om op nuttige wijze hun bezwaren te uiten, en tonen evenmin aan dat de verzoekende partijen hun rechten effectief beknotten hebben gezien.

4.

Anders dan in de vorige (vernietigde) beslissing, bevat de thans bestreden herstelbeslissing een uitvoerig gemotiveerde milieueffectbeoordeling, waarbij de verwerende partij bij haar beoordeling zowel de effecten van de spoorweg betreft, als de effecten van de rondweg.

De verwerende partij stelt in dat verband:

“Om de milieueffecten van de totaliteit van deze aanvraag (aanleg rondweg, afschaffen overweg en aanleg sporen) na te gaan, moeten de voorhanden zijnde documenten, zijnde de ontheffingsdossiers voor de aanleg van het 3^e en 4^e spoor tussen Gent en Brugge, module 1 (algemeen) en 2A (baanvak Landegem-Aalter) en de milieueffectbeoordeling (toetsing inpassing nieuwe infrastructuur in bestaande omgeving) samen gelezen en beoordeeld worden.”

De verwerende partij vervolgt met een overeenkomstige toetsing naar de diverse disciplines toe, om als volgt te besluiten:

*“Uit de voorgaande bespreking blijkt dat de milieugevolgen van de aanvraag voldoende kunnen worden ingeschat; er kan besloten worden dat het voorgelegde project geen significante milieueffecten met zich meebrengt.
Er kan in alle redelijkheid gesteld worden dat de opmaak van een project-MER niet zal leiden tot bijkomende informatie m.b.t. de milieueffecten van het voorgelegde project. De opmaak van een project-MER is derhalve niet noodzakelijk.”*

De verzoekende partijen voeren nog aan dat zelfs wanneer de milieueffecten voor de rondweg afzonderlijk door de verwerende partij gescreend zouden kunnen worden, deze beoordeling in de bestreden beslissing ontoereikend is.

De Raad treedt deze visie niet bij.

In tegenstelling tot de oorspronkelijke vergunningsbeslissing van 21 december 2012 bevat de thans bestreden beslissing onder de titel “Milieueffectenbeoordeling” een omstandige motivering waarbij achtereenvolgens de aspecten “geluid”, “bodem en grondwater”, “oppervlaktewater”, “fauna en flora” “bouwkundig erfgoed en archeologie” en “mens en mobiliteit” worden besproken en waarbij telkens per onderdeel een afzonderlijke beoordeling wordt gemaakt van de milieueffecten van het voorliggende project, waarbij zowel de effecten van de aanleg van de sporen als van de rondweg worden besproken.

Waar de verzoekende partij verwijst naar de beslissing van 21 december 2012, waaruit zou moeten blijken dat de verwerende partij van oordeel was dat het alternatievenonderzoek ontoereikend zou zijn, dient erop gewezen te worden dat deze beslissing na vernietiging door de Raad uit het rechtsverkeer verdwenen is en dat de keuze voor de omleidingsweg in de milieueffectenbeoordeling, zoals trouwens ook al vastgesteld in het vernietigingsarrest met nummer RvVb/A/1516/1344, afdoende en zorgvuldig gemotiveerd is.

Ook de verwijzing naar het advies van het agentschap Onroerend Erfgoed van 2 oktober 2012, dat inmiddels werd vervangen door een advies van 20 december 2012 en daarna opnieuw door een advies van 24 oktober 2016, dat beschouwd dient te worden als het enige relevante advies in dit dossier, toont niet aan dat de verwerende partij niet tot de bevinding kon komen dat het project geen aanzienlijke milieueffecten kan genereren.

Ook het feit dat het rondpunt verhoogd zal worden uitgevoerd, terwijl de aanvrager stelt dat “*de rondweg ook rekening (houdt) met het beschermd karakter van de dorpskern, o.a. door het aanleggen van de weg op maaiveldniveau*” is niet voldoende om aannemelijk te maken dat de milieueffectenbeoordeling van verkeerde uitgangspunten zou vertrekken en dat de vergunningverlenende overheid op basis hiervan geen correcte inschatting kon maken van de potentiële milieueffecten

De verzoekende partij tonen niet aan dat de beslissing op dat punt foutief of kennelijk onredelijk is en brengen zelf geen concrete elementen aan die aannemelijk dat er cumulatieve effecten zouden kunnen optreden.

Het middel wordt verworpen.

D. Vierde middel

1.

In het vierde middel voeren de verzoekende partijen de schending aan van artikel 16 van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu (hierna: decreet Natuurbehoud) in samenhang gelezen met de artikelen 1.1.4 en 4.3.3 VCRO, met de artikelen 11, 12 en 16 van de Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde fauna en flora (hierna: Habitatrichtlijn), in samenhang gelezen met de algemene beginselen van milieubeleid vervat in artikel 1.2.1, §2 DABM, meer specifiek het voorzorgsbeginsel, met hoofdstuk 3 van het besluit van de Vlaamse regering van 15 mei 2009 met betrekking tot de soortenbescherming en soortenbeheer (hierna: Soortenbesluit), de artikelen 2 en 3 van de Motiveringswet de beginselen van behoorlijk bestuur, meer specifiek het zorgvuldigheidsbeginsel en de materiële motiveringsplicht en het gezag van gewijsde van het arrest van de Raad van 12 juli 2016 met nummer RvVb/A/1516/1344.

Teneinde tegemoet te komen aan het vernietigingsarrest van de Raad, waarin geoordeeld werd dat de zorgplicht van toepassing is voor de verwerende partij en dat de bestreden beslissing geen beoordeling omtrent de natuurtoets bevat, voegde de eerste tussenkomende partij een “*natuurtoets*” aan het dossier toe. Al naar aanleiding van het openbaar onderzoek wierpen de verzoekende partijen op dat het document zich beperkt tot een weergave van de natuurwaarden, maar dat er geen sprake is van een terreinbezoek of een beoordeling *in concreto*.

Voor zover de bestreden beslissing verwijst naar het advies van het agentschap voor Natuur en Bos, dient te worden vastgesteld dat er in dit advies enkel aandacht wordt besteed aan de doorsnijding van de kleine landschapselementen. Er is geen sprake van een beoordeling van de fauna. Nochtans noopt de aanwezigheid van talrijke natuurwaarden op en in de onmiddellijke nabijheid van de aangevraagde rondweg tot een grotere waakzaamheid en een strikte toepassing van de natuurtoets: het tracé ligt in en paalt aan een IVON-waardig gebied dat op de signaalkaart natuurnetwerk van de prioritaire gebieden werd aangeduid als “*verbindingsgebied*”, er is een volgens het KWK biologisch zeer waardevolle bomenrij met dominantie van (al dan niet geknotte) wilgen aanwezig en het betrokken gebied is faunistisch zeer waardevol met de aanwezigheid van o.a. de steenuil, fazant, vos, holenduif, houtduif, wilde eend, buizerd, torenvalk en steenmarter. Een groot aantal van die natuurwaarden genieten een bijzonder beschermingsstatuut op basis van de soortenwetgeving en de biotoopregelgeving.

Uit de door de eerste tussenkomende partij uitgevoerde milieueffectenbeoordeling en de natuurtoets blijkt bovendien dat er negatieve effecten verwacht kunnen worden voor gevoelige groepen (onder andere vleermuizen en vogels), maar deze effecten worden evenwel nergens

verder in beeld gebracht, zodat er bij gebrek aan deugdelijke informatie geen natuureffectenbeoordeling mogelijk is. Volgens de verzoekende partijen heeft deze handelwijze van de verwerende partij tot gevolg dat onder andere het bos en de knotwilg, rustplaatsen van de steenuil zullen verdwijnen zonder dat dit in het aanvraagdossier, in de adviezen of in de bestreden beslissing in beeld wordt gebracht, terwijl de verzoekende partijen dit in de loop van de administratieve procedure nochtans herhaaldelijk aanhaalden.

Het ontbreekt volgens de verzoekende partijen dan ook manifest aan een onderbouwde, beredeneerde beoordeling van de vraag of er als gevolg van de aanleg van de rondweg mogelijk vermijdbare schade aan de waardevolle natuurwaarden kan ontstaan.

2.

De verwerende partij stelt dat er na het vernietigingsarrest van de Raad door de eerste tussenkomende partij een natuurtoets aan het dossier werd toegevoegd, dat er een gunstig advies werd verleend door het Agentschap voor Natuur en Bos en dat er in de bestreden beslissing wel degelijk een natuurtoets werd opgenomen waarin in alle redelijkheid wordt geoordeeld dat er geen vermijdbare schade aan de natuur dient te worden verwacht. Specifiek met betrekking tot de mogelijk broedende vogels wordt duidelijk als voorwaarde gesteld dat de werken geen aanvang mogen nemen in de broedperiode van 1 maart tot 1 juli.

De verzoekende partijen tonen op geen enkele manier aan dat er binnen het tracégebied een concentratiegebied voor steenuilen zou zijn, laat staan dat er op hun perceel een habitat voor de steenuil terug te vinden zou zijn. De verzoekende partijen tonen evenmin aan dat er in de bestreden beslissing niet zou zijn voldaan aan de zorgplicht, of dat de beoordeling van de verenigbaarheid met de goede ruimtelijke ordening onzorgvuldig zou zijn of gesteund zou zijn op onjuiste feitelijke gegevens.

3.

De eerste tussenkomende partij heeft naar aanleiding van het vernietigingsarrest van de Raad opdracht gegeven tot het opmaken van een natuurtoets. De situering van het projectgebied ten aanzien van de beschermde natuurwaarden wordt hierin correct weergegeven: er is geen VEN/IVON-gebied ter hoogte van de geplande tracés en ruime omgeving. Het VEN-gebied 'De Kraenepoel en Markettebossen' bevindt zich op meer dan 1,5 km ten westen van de geplande infrastructuur zodat er terecht kan worden besloten dat er, gelet op het gebrek aan ecologische verbinding met het projectgebied, geen vermijdbare schade wordt verwacht. Hetzelfde geldt voor het op meer dan 1,5 km ten westen gelegen Habitatrichtlijngebied 'Bossen en heiden van zandig Vlaanderen'. De natuurtoets vermeldt eveneens dat de omgeving van de nieuwe infrastructuur grotendeels is aangeduid als biologisch minder waardevol, maar dat er ook complexen met waardevolle elementen tot biologisch waardevolle zones voorkomen. De natuurtoets analyseert vervolgens de mogelijke effecten en stelt vast dat er effecten kunnen optreden ten gevolge van oppervlakteverlies, rustverstoring door trillingen en geluid, barrièrewerking en grondwaterstandwijziging. Hierna stelt de natuurtoets milderende maatregelen voor, om vervolgens tot het besluit te komen dat het effect op de voorkomende fauna en flora minimaal is en dat er voldaan is aan de zorgplicht. De natuurtoets motiveert aldus in alle redelijkheid en afdoende zorgvuldig dat er geen vermijdbare schade aan de natuur te verwachten valt. Er dient dan ook niet verder te worden gemotiveerd in hoeverre vermijdbare schade aan de natuur zou kunnen worden vermeden.

Dat er op de percelen van de verzoekende partijen een deel van een bos en knotwilgen gerooid zouden worden waarin de steenuil zijn habitat heeft, betreft een loutere bewering die niet blijkt uit het door de verzoekende partijen bijgebracht stuk. De steenuil wordt overigens wel degelijk vermeld in de natuurtoets, en er werd bovendien ter bescherming van de in het projectgebied broedende

vogels (waaronder desgevallend de steenuil) bepaald dat de werken pas een aanvang mogen nemen buiten het broedseizoen. De eerste tussenkomende partij merkt overigens nog op dat de aanvraag de aanplant van nieuwe groenzones voorziet zodat er nieuwe biotopen gecreëerd zullen worden na de aanlegfase.

Het agentschap voor Natuur en Bos heeft na kennisname van de natuurtoets een gunstig advies afgeleverd waarin het bevestigt dat er geen vermijdbare schade wordt veroorzaakt als er rekening wordt gehouden met de broedperiode.

In de bestreden beslissing sluit de verwerende partij zich aan bij zowel de natuurtoets als het advies van het agentschap voor Natuur en bos en maakt zich de conclusies hiervan eigen. Zij motiveert bovendien nog aanvullend met betrekking tot het oppervlakteverlies, de rustverstoring, het barrière-effect en de vernatting/verdroging waarna er wordt besloten dat er aan de zorgplicht wordt voldaan indien de werken niet starten in de broedperiode. De bestreden beslissing is in alle redelijkheid en afdoende zorgvuldig gemotiveerd.

De bestreden beslissing is volgens de eerste tussenkomende partij ook in alle redelijkheid en afdoende zorgvuldig gemotiveerd waar zij besluit dat de aanvraag voldoet aan alle vereisten van goede ruimtelijke ordening. De kritiek van de verzoekende partijen betreft een loutere opportunistiekritiek.

4.

De tweede tussenkomende partij is van mening dat het middel onontvankelijk is voor zover het de schending inroept van de artikelen 11, 12 en 16 van de Habitatrichtlijn, de algemene beginselen van milieubeleid vervat in artikel 1.1.2, §2 DABM en hoofdstuk 3 van het Soortenbesluit, aangezien er in het verzoekschrift niet wordt toegelicht op welke wijze de verzoekende partijen de aangehaalde bepalingen en beginselen geschonden achten door het bestreden besluit.

De Raad heeft in het kader van de eerste vergunningsbeslissing vastgesteld dat de natuurtoets op geen enkel ogenblik in de bestreden beslissing werd opgenomen en er zodoende niet kon worden afgeleid of de vergunningverlenende overheid het mogelijke bestaan van vermijdbare schade aan de natuur had onderzocht. Naar aanleiding van het vernietigingsarrest werd, naast datgene wat reeds werd onderzocht in de milieueffectenbeoordeling, ook een uitvoerige afzonderlijke natuurtoets aan het dossier toegevoegd. Het gezag van gewijsde van het vernietigingsarrest werd aldus niet geschonden.

In de natuurtoets worden de mogelijke effecten ten gevolge van de aanleg én de exploitatie van de geplande rondweg alsook de cumulatieve effecten zorgvuldig afgewogen. Ook het agentschap voor Natuur en Bos heeft met kennis van zaken geoordeeld over het aangevraagde en heeft niet slechts louter aandacht besteed aan bepaalde zaken zoals de doorsnijding van kleine landschapselementen, zodat ook dit advies draagkrachtig is. De bestreden beslissing verwijst naar dit advies en neemt de voorwaarden over en neemt zeer duidelijk de natuurtoets op in de bestreden beslissing. Ook het bezwaar aangaande de beoordeling van de natuurtoets wordt uitvoerig beantwoord met aandacht voor de bezorgdheden die bestonden.

In de natuurtoets wordt eveneens met bijzondere aandacht gekeken naar de relatie met IVON-gebied, met de Biologische Waarderingskaart en naar de aanwezigheid van bepaalde vogelsoorten.

Er is volgens de tweede tussenkomende partij wel degelijk sprake van een onderbouwde, beredeneerde en vooral zorgvuldige beoordeling.

5.

Met betrekking tot de opgeworpen onontvankelijkheid van het middel stellen de verzoekende partijen dat de tweede tussenkomende partij er wel in slaagt inhoudelijk uitvoerig te repliceren zodat de exceptie alleen al om deze reden niet weerhouden kan worden.

Verder benadrukt zij dat de loutere vaststelling dat er geen faunistische beoordeling werd uitgevoerd voldoende is om te besluiten tot een miskenning van artikel 16, §1 Decreet Natuurbehoud. Deze vaststelling geldt des te meer nu dit gebrek aan beoordeling reeds in het kader van het openbaar onderzoek door de verzoekende partijen werd opgeworpen. Voor het overige handhaven zij het middel zoals uiteengezet in het verzoekschrift.

6.

De verwerende partij stelt in haar laatste nota nog dat het niet is omdat de verzoekende partijen eenzijdig aanvoeren dat er sprake is van een concentratiegebied van steenuilen dat dit ook effectief het geval is. Minstens tonen de verzoekende partijen niet aan dat de vergunde werken belangrijke faunistische waarden in het gedrang brengen, laat staan dat bepaalde gebieden binnen het projectgebied als faunistisch waardevol gekend zijn. De onderzoeksplicht gaat ook niet zo ver dat de verwerende partij alle opgeworpen bezwaren op het terrein dient te onderzoeken. De verwerende partij kan op basis van de aangeleverde natuurtoets en het advies van het agentschap voor Natuur en Bos redelijkerwijze aannemen dat zij beschikt over alle relevante informatie die noodzakelijk is voor de invulling van de zorgplicht.

7.

De eerste tussenkomende partij herneemt haar betoog in haar laatste schriftelijke uiteenzetting.

8.

Ook de tweede tussenkomende partij herneemt haar argumentatie in haar laatste schriftelijke uiteenzetting.

Beoordeling door de Raad

1.

Overeenkomstig artikel 15 Procedurebesluit moet het verzoekschrift een uiteenzetting van de feiten en de ingeroepen middelen bevatten.

Het behoort tot de stelplicht van de verzoekende partij om niet alleen de geschonden regelgeving aan te duiden, ook moet zij aan de hand van een beredeneerde uitleg aanduiden hoe en waarom de bestreden beslissing deze regelgeving schendt.

De Raad stelt vast dat de verzoekende partijen de ingeroepen schending van de artikelen 11, 12 en 16 van de Habitatrichtlijn, de algemene beginselen van natuurbeleid vervat in artikel 1.1.2, §2 DABM en hoofdstuk 3 van het Soortenbesluit niet concreet maakt en niet aftoetst aan de bestreden beslissing.

De exceptie is gegrond.

2.

Artikel 16, § 1 van het Natuurdecreet bepaalt:

“In het geval van een vergunningsplichtige activiteit, draagt de bevoegde overheid er zorg voor dat er geen vermijdbare schade aan de natuur kan ontstaan door de vergunning of

toestemming te weigeren of door redelijkerwijze voorwaarden op te leggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen”.

De natuurtoets verplicht een vergunningverlenende overheid te onderzoeken of een aanvraag al dan niet vermijdbare schade aan de natuur kan of zal veroorzaken.

Bij de vaststelling van vermijdbare schade moet de vergunningverlenende overheid de vergunning weigeren of *“redelijkerwijze voorwaarden opleggen om de schade te voorkomen, te beperken of, indien dit niet mogelijk is, te herstellen”.*

In het kader van de natuurtoets bestaat geen specifieke motiveringsplicht. Het feit dat het vergunningverlenende bestuursorgaan bij de beoordeling van de vergunningsaanvraag niet letterlijk verwijst naar de natuurtoets, maar wel uit de vergunningsbeslissing of uit de stukken van het administratief dossier blijkt dat er rekening is gehouden met de effecten van de aanvraag op de natuurwaarden, kan in principe volstaan om te voldoen aan de zorgplicht die bestaat in hoofde van de vergunningverlenende overheid, voor zover voldaan wordt aan de motiveringsplicht.

Deze natuurtoets is overigens enkel relevant wanneer er risico bestaat op het ontstaan van *“vermijdbare”* schade aan natuurwaarden.

In de parlementaire voorbereiding wordt vermijdbare schade omschreven als *“schade die kan vermeden worden door de activiteit op een andere wijze uit te voeren (bvb. met andere materialen, op een andere plaats,...)”* (Voorstel van decreet houdende wijziging van het decreet van 21 oktober 1997 betreffende het natuurbehoud en het natuurlijk milieu, *Parl.St. VI.Parl. 2001-02, nr. 1, p. 17*).

‘Vermijdbare schade’ gaat over schade die de exploitant kan vermijden door het aanpassen van zijn exploitatie of door het nemen van een aantal voorzorgsmaatregelen binnen het perceel waarop de beoogde constructie betrekking heeft. *‘Onvermijdbare schade’* is deze die zich naar aanleiding van een bepaalde exploitatie op een bepaalde locatie hoe dan ook zal voordoen, welke aanpassingen men aan het project ook doet en welke maatregelen men ook neemt.

3.

In de bestreden beslissing, waarin de verwerende partij stelt zich aan te sluiten bij de beoordeling door de eerste tussenkommende partij (m.a.w. de door de aanvrager bijgebrachte natuurtoets) in het dossier en de conclusie daarvan en de beoordeling en de conclusie uit het advies van het agentschap voor Natuur en Bos van 18 oktober 2016 en deze tot de hare te maken, wordt bovendien voor elk van de aangehaalde elementen (oppervlakteverlies, rustverstoring, barrière-effect en vernatting/ verdroging) besloten dat er geen vermijdbare schade wordt veroorzaakt.

4.

Volgens de verzoekende partij zijn zowel het advies van het agentschap voor Natuur en Bos als de door de aanvrager aan het dossier toegevoegde natuurtoets echter gebrekkig.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren, blijkt uit het advies van het agentschap voor Natuur en Bos niet dat er enkel aandacht werd besteed aan de doorsnijding van de kleine landschapselementen. Het agentschap stelt in zijn advies akkoord te gaan met de natuurtoets die door de aanvrager werd uitgevoerd, en haalt vervolgens, naar de doorsnijding van kleine landschapselementen, nog diverse andere elementen uit de natuurtoets aan om te besluiten dat er voldoende aandacht werd besteed aan de natuurwaarden in het gebied. Het feit dat het advies uitdrukkelijk een voorwaarde oplegt in verband met broedende vogels blijkt niet dat het agentschap enkel met deze vogels rekening gehouden zou hebben zonder aandacht te besteden aan de

andere faunistische kenmerken van het gebied, aangezien het agentschap in zijn advies de volledige door de aanvrager uitgevoerde natuurtoets onderschrijft.

De verzoekende partijen tonen evenmin de gebrekkigheid aan van de uitgevoerde natuurtoets.

In tegenstelling tot wat de verzoekende partijen beweren wordt de ligging van het projectgebied zorgvuldig onderzocht, waarbij de ligging nabij het VEN-gebied “De Kraenepoel en Markettebossen” en het Habitatrichtlijngebied “Bossen en heiden van zandig Vlaanderen” wordt aangehaald en de aanwezigheid van biologisch minder waardevolle elementen, maar ook waardevolle elementen tot biologisch waardevolle zones wordt vermeld. De verzoekende partijen maken niet concreet aannemelijk dat er mogelijks significante gevolgen zouden optreden in het op de signaalkaart natuurnetwerk aangeduide ‘IVON-waardige’ gebied, of dat de biologisch zeer waardevolle bomenrij en de aanwezige fauna (steenuil, fazant, vos, holenduif, houtduif, wilde eend, buizerd, torenvalk en steenmarter) op onvoldoende wijze bij de natuurtoets betrokken werden. Uit de natuurtoets, waarin de aanwezigheid van de natuurwaarden de waargenomen fauna wordt besproken, evenals de verwachte effecten van het project, blijkt niet dat er, zoals de verzoekende partijen stellen, manifest onvoldoende informatie zou zijn om de natuureffecten voldoende te beoordelen. Het feit dat het volgens de natuurtoets moeilijk is om het gebied waarin lichthinder te verwachten valt af te bakenen, betekent niet dat er niet redelijkerwijze kan besloten worden dat er geen significant negatieve effecten verwacht worden wanneer er niet over het gehele traject, maar enkel ter hoogte van de tunnel en de kruispunten verlichting wordt geplaatst. De verzoekende partijen tonen ook onvoldoende aan dat het vergunde project significante effecten zou kunnen hebben voor de aanwezige populatie steenuilen. De natuurtoets vermeldt namelijk de aanwezigheid van de steenuil en erkent het verlies aan bossen en de rustverstoring, maar komt tot de conclusie dat er door de aanplant van nieuwe bomen en het verbod om werken aan te vatten tijdens de broedperiode, voldoende garanties zijn om te voorkomen dat de vogelpopulatie verstoord zal worden. De verzoekende partijen tonen dan ook niet aan dat de door de aanvrager bijgebrachte natuurtoets onvoldoende is om de natuureffecten van het aangevraagde project te beoordelen.

De bestreden beslissing herneemt de conclusie van de natuurtoets en het advies van het agentschap voor Natuur en Bos en komt in een eigen motivering eveneens tot het besluit dat het aangevraagde project geen vermijdbare schade veroorzaakt. De verzoekende partijen slagen er niet in aan te tonen dat deze beoordeling kennelijk onjuist of onredelijk zou zijn.

Het middel wordt verworpen.

BESLISSING VAN DE RAAD VOOR VERGUNNINGSBETWISTINGEN

1. De verzoeken tot tussenkomst van de nv van publiekrecht INFRABEL en het college van burgemeester en schepenen van de gemeente NEVELE zijn ontvankelijk.
2. De Raad verwerpt de vordering tot vernietiging.
3. De Raad legt de kosten van het beroep, bepaald op 525 euro, ten laste van de verzoekende partijen.
4. De Raad legt de kosten van de tussenkomst, bepaald op 200 euro, ten laste van de tussenkomende partijen.

Dit arrest is uitgesproken te Brussel in openbare zitting van 12 juni 2018 door de zevende kamer.

De toegevoegd griffier,

De voorzitter van de zevende kamer,

Kengiro VERHEYDEN

Marc VAN ASCH